

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Grenadiers.

Redacteuren:

Jhr. J. T. ALTING VON GEUSAU, Generaal-Majoor, Commandant Ie Divisie.
D. A. VAN HILTEN, Majoor van den Generalen Staf.
M. R. H. CALMEIJER, Kapitein van den Generalen Staf.
P. W. PIETERS, Majoor der huzaren.
A. ETERMAN, Kapitein der artillerie.
J. H. COUZY, Kapitein der artillerie.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag — Tel. 117783 en 117784
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—
Postrekening 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V.

107de JAAR No. 9

NADRUK VERBODEN

SEPT. 1938

INHOUD.

	Blz.
Spectatoriale Beschouwingen	354
De Eerste Legerschouw van H.M. Koningin WILHELMINA, door L. M. LEEZER..	360
Het Gevecht bij Waalre, door M. R. H. CALMEYER	362
Nieuwe Uitgaven.....	364, 368, 376, 386, 387
De Opleiding en de verdere vorming der Reserve-Officieren van Gezondheid, door P. P. C. VAN RIJEN	365
Het Bataljon Infanterie te Velde, door D. A. VAN HILTEN	369
Vuur of Beweging, door Dr. O. B. SERVER.....	377
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	388
Uit de Vakpers	390

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1938

SPECTATORIALE BESCHOUWINGEN

Op 29 Augustus heeft de weermacht, vertegenwoordigd door deelen van de Koninklijke Landmacht, de Koninklijke Nederlandsche Marine en het Koninklijk Nederlandsch Indische Leger de hooge eer genoten, om voor Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin te mogen defileren ter gelegenheid van Hoogstderzelver 40-jarig regeerings-jubileum.

Wij, soldaten van alle rangen, zijn Hare Majesteit in de allerhoogste mate dankbaar, dat wij op deze, onze eigen wijze, aan onze Koningin onzen innigen dank hebben mogen toonen voor alles wat Zij in die veertig moeilijke regeeringsjaren voor ons volk heeft gedaan.

Allen, van hoog tot laag, hebben zich dan ook beijverd om op dien dag aan Hare Majesteit te toonen, het allerbeste waartoe zij in staat zijn. Dat wij daarbij tevens hebben kunnen toonen, dat onze weermacht in geoefendheid en vooral in technische uitrusting zulke groote vorderingen heeft gemaakt, is nog een blijde omstandigheid temeer, omdat daardoor nog weer eens extra aan Hare Majesteit getoond is, dat Zij in tijd van nood op Haar weermacht zal kunnen rekenen.

Dat deze verbeteringen in de weermacht bovendien gadegeslagen zijn door tienduizenden landgenooten, vormt nog een zeer verheugende bijkomstige omstandigheid, die niet heeft nagelaten de kennis van ons volk betreffende ons leger en daardoor de populariteit van dat leger belangrijk te verhoogen.

* * *

Er bestaat ook wel een groot onderscheid tusschen hetgeen nu vertoond is en hetgeen vóór enkele jaren zou hebben kunnen vertoond worden. Toen waren de houding en de geest van den troep lang niet wat zij nu zijn en daardoor is er op 29 Augustus een militaire plechtigheid vertoond, die, wat de houding der marcheerende troepen aangaat, voor geen enkele andere weermacht behoeft onder te doen. Maar ook zijn wij nu voor den dag gekomen met onze nieuwe moderne strijdmiddelen, die ons toenmaals geheel ontbraken en die onze weermacht door hun ontbreken toen eigenlijk gezegd weerloos maakten.

Wij hadden geen pantserwagens en geen anti-tankgeschut, waardoor wij weerloos

waren tegen pantserverbanden; wij hadden eigenlijk geen luchtdoelartillerie, waardoor wij vrijwel aan de genade van ieder bombardementseskader waren overgeleverd en wij hadden bijna geen behoorlijke vliegtuigen, hetgeen de reeds gesignaleerde weerloosheid in de lucht nog hevig verergerde. En men bedenke wel, dat *weerloosheid tegen de lucht* onherroepelijk *weerloosheid te land en te water* tengevolge heeft.

Maar gelukkig hebben wij nu pantserwagens, anti-tankgeschut en luchtdoelartillerie van de allermooiste samenstelling kunnen vertoonen en het défilé is besloten door een paradevlucht van ruim tachtig vliegtuigen, waardoor ook onze vorderingen op dit gebied ten duidelijkste gedemonstreerd werden. Zoo gezien is het een zeer gelukkige gedachte van de hoogste militaire autoriteiten geweest om Hare Majesteit de Koningin te verzoeken ook een specifiek militaire huldiging in ontvangst te willen nemen.

* * *

Bovenaan stond natuurlijk het eenige doel van deze plechtigheid, n.l. om aan Hare Majesteit hulde en dank te brengen en al is de weermacht niets anders dan een deel van het heele volk, zoo heeft die weermacht bij het „hoofd rechts” toch wel in zijn blik weten te leggen, naast de algemeene hulde en eerbied, in het bijzonder de gedachte aan het feit, dat Hare Majesteit de weermacht bij alle mogelijke gelegenheden steeds Haar groote en daadwerkelijke belangstelling getoond heeft, onder meer door Zich zoo talloze malen bij allerlei oefeningen en plechtigheden te midden van Haar soldaten te begeven. Dat zulks door den troep steeds in de allerhoogste mate gewaardeerd werd is een feit, dat een ieder, die den geest der troepen kent, wel buitengewoon helder voor oogen staat. Maar ook lag in die blikken een gelofte. Al zijn wij blijkens het vertoonde op 29 Augustus wat onze paraatheid aangaat zeer kennelijk in den stijgenden tak, toch is er nog geen sprake van, dat wij den geweldigen achterstand in geoefendheid en uitrusting reeds geheel zouden hebben ingehaald.

Welnu, de gelofte waarop wij doelden was deze: dat mocht, hetgeen God verhoede, ons land bedreigd worden, nog vóórdat

ons weermachtsapparaat geheel in orde gebracht is, Hare Majesteit toch evengoed op Haar soldaten zal kunnen rekenen, ook al zijn het peil van geoefendheid en de materiele uitrusting nog niet geheel in orde. De weermacht zal pal staan tot den laatsten man en de laatste patroon rondom den troon van onze Koningin en tot beveiliging van den dierbaren vaderlandschen bodem.

* * *

De militaire plechtigheid is op de meest volmaakte wijze verlopen en daardoor heeft ons volk gezien, dat er in de weermacht hard gewerkt wordt aan het herstel van den achterstand en daardoor zal dat volk niet slechts de overtuiging gekregen hebben, dat de zware geldelijke en personeele offers, die reeds gebracht zijn, niet tevergeefs gebracht zijn, maar bovendien zullen de meerdere offers, die nog zullen moeten gevraagd worden daardoor met te meer blijmoedigheid worden gebracht.

En bovendien heeft deze goed geslaagde plechtigheid ook aan de weermacht nog weer eens iets duidelijk gemaakt, n.l. dat zonder goede vormendienst een weermacht onbestaanbaar is, omdat het volk — en volkomen terecht — een behoorlijk militair vertoon wenscht te zien. Zij, die vroeger alle vormendienst over boord wierpen, hebben aan de weermacht en daardoor aan land en volk wel een zeer slechten dienst bewezen en het is te hopen, dat een behoorlijk aanzien van marcheerende troepen, ook van de allerkleinste afdelingen, in de toekomst steeds meer de volle aandacht van alle militaire commandanten hebben zal.

Moge Hare Majesteit, Die met welgevallen Haar soldaten langs Zich heen heeft zien trekken, in die bliken, die door allen op Haar gericht werden, hebben gelezen met hoeveel eerbied en dankbare trouw al deze mannen — oud en jong — aan deze militaire plechtigheid hebben deelgenomen.

* * *

Internationale nervositeit.

Nerveuze spanningen ontstaan niet door voldongen feiten, maar uit angst over gefantaseerde schrikbeelden, welke verwerkelijking mogelijk, althans niet uitgesloten geacht wordt. Hiermee is de internationale toestand van de afgelopen

maand Augustus getypeerd. Groote, beslissende feiten zijn er niet geweest en toch was er internationaal een nerveuze spanning, die ook in ons land gevoeld werd. Men achtte den toestand „précair”. Dat klinkt onrustbarend, tenzij men het woord précair vervangt door het Nederlandsche „onzeker”. Och, onzeker is de toestand al jaren en de bom is niet gebarsten, waarom zou dat thans plotseling te verwachten zijn? De vrees er voor ontstaat in hoofdzaak hierdoor, dat men behoefte heeft de factoren der onzekerheid te interpreteren en te combineeren, wat juist vanwege de onzekerheid niet mogelijk is, en bij gebrek aan een redelijke conclusie en uit de natuurlijke vrees voor het onbekende, maakt men zich er af met te zeggen „nu moet het spaak loopen”.

Nu waren er vele factoren voor onrust. In de eerste plaats nog altijd Tsjecho-Slowakije. Een maand geleden zond Engeland RUNCIMAN naar Praag en — de toestand is er nog onveranderd. Alsof het anders mogelijk was. Had men soms verwacht, dat deze Britsche staatsman in een handomdraaien een zoo verwickeld geval zou kunnen oplossen, dat wel eerst na den Anschluss acuut geworden is, maar al jaren sleepte? Dit geval is nu in een staat van confereeren, wat nog wel zeer lang kan duren en daarmee is al veel gewonnen. Het feit, dat men confereeren wil, toont aan, dat geen der partijen het ultimatum wenscht en nog minder zonder ultimatum de kracht der wapenen wil doen beslissen. In die richting wijzen ook de merkwaardige bezoeken van HITLER's adjudant aan Londen.

* * *

Dan was er het Russisch-Japansche incident, dat kwalijk als grensincident gekwalificeerd worden kan, omdat de Japansche legers in het hart van Azië ver van hun eigen grenzen verwijderd zijn.

Dat de aanwezigheid van fanatieke troepen als de Japansche en die van de Sovjets op slechts enkele kilometers van elkaar, tot incidenten zou leiden, was te voorzien en eveneens, dat zulke incidenten een ernstigen vorm zouden kunnen aannemen. Maar Japan, dat met het schier oneindige Hemelsche Rijk zijn handen meer dan vol heeft, haalde bakzeil tegenover de Sovjet-Unie, die een grooten slag in het Verre Oosten blijkbaar ook nog niet wagen durft, wellicht omdat na de executie van zooveel

ervaren generaals de leiding niet verzekerd zou zijn.

Intusschen verzwakt de positie van Japan kennelijk. Doordat het Japansche leger in China ten gevolge van overstromingen en den ongedachten tegenstand van China steeds langer gebonden wordt, drukken de financieele lasten zwaar op het land van de Rijzende Zon, ten gevolge waarvan men telkens leest van wrijving tusschen de regeering en de sterke militaire partij.

* * *

Een andere aanleiding tot spanning was de interpretatie, die gegeven werd aan gebeurtenissen in Duitschland. Legermanoeuvres op grooter schaal dan ooit te voren — naar verluidt waren 750.000 man daarvoor opgeroepen, benevens 250.000 burgers, en later werden in de pers nog veel grooter getallen genoemd — leidden zelfs in Duitschland tot de vraag of het nu manoeuvres gold dan wel een gedeeltelijke mobilisatie.

Daarbij kwam een plotselinge hevige daling der effectenkoersen op de Deutsche beurzen en een even plotseling overstelpend aanbod van Duitsch bankpapier te Londen, waar de waarde van dat papier in vier weken met 33 procent terugliep. Ook dat werd uitgelegd als de voorbode van oorlog, maar Augustus is in vollen vrede voorbijgegaan.

* * *

Een verdere reden van onrust was en is het nog steeds niet in werking treden van de op 16 April 1938 gesloten Britsch-Italiaansche overeenkomst, waarvan het tot stand komen beschouwd werd als een belangrijke factor voor de stabiliseering van de Europeesche verhoudingen. Dat deze overeenkomst nog steeds in de lucht hangt, vindt zijn oorzaak in de „Spaansche clause”, het voorbehoud van Groot-Brittannië, dat de regeling van het Spaansche vraagstuk („settlement of the Spanish question as a prerequisite”) voorwaarde voor het in werking treden van die overeenkomst is. Deze clause is eenzijdig door Engeland gesteld en maakt dan ook geen deel uit van de overeenkomst, doch is opgenomen in de begeleidende nota der Britsche regeering van 16 April j.l. Het staat dus uitsluitend aan Engeland te beoordeelen, of de voorwaarde vervuld is. Maar de clause is zoo diplomatiek-vaag gesteld, dat ze een middel in handen van de

Britsche regeering is, om de inwerking-treding van het verdrag desgewenscht uit te stellen tot de Spaansche burgeroorlog geëindigd, of althans een wapenstilstand bereikt is. Maar Engeland kan zich ook tevreden stellen met het terugtrekken der buitenlandsche vrijwilligers uit Spanje. Of dit het voornemen is heeft CHAMBERLAIN in een rede in het Lagerhuis open gelaten door te zeggen, dat dit slechts het geval zal zijn als de Spaansche questie door het afvoeren van de vrijwilligers inderdaad uitgeschakeld zal zijn als bedreiging van den Europeeschen vrede.

Engeland houdt dus een slag om den arm. Bedenkt men daarbij, dat het door de niet-inmengingscommissie aangenomen Engelsche plan voor het afvoeren van de vrijwilligers een termijn van 157 dagen gesteld heeft, dan is het duidelijk dat de inwerkingtreding van de Britsch-Italiaansche overeenkomst en daarmee de verzekering van den vrede in de Middellandsche Zee waarschijnlijk nog ver verwijderd is. Maar wat kennelijk zoo op de lange baan geschoven wordt, behoeft ook al geen reden voor spanning te zijn.

* * *

U.S.A. en Europa.

ROOSEVELT heeft het ijs van de Amerikaanse isoleeringspolitiek gebroken. Voor de derde maal heeft hij een bezoek aan Canada gebracht en daar een opzienbarende rede gehouden. Als ooit, zoo zei hij, een buitenlandsche macht Canada zou bedreigen, dan zullen de Vereenigde Staten dat niet werkeloos aanzien. Voorts stelde hij zich in voor de democratieën tegenover andere regeeringssystemen. „Wij, op het westelijk halfrond weten, dat wij niet meer leven op een afgelegen continent, dat door conflicten aan gene zijde van den Oceaan niet ten goede of ten slechte beïnvloed wordt. Amerika is een factor geworden, waarmee elke generale staf aan de andere zijde van de zee rekening heeft te houden”.

Dat is duidelijke taal en het is te begrijpen, dat deze zoowel in Engeland als in Frankrijk met vreugde begroet is. De vraag is echter of het zoo zakelijke volk der Vereenigde Staten ten deze achter zijn president staat en of het na de ervaring van 1917 nogmaals bereid zou zijn zich in een Europeesch avontuur te storten.

* * *

Duitschland en Hongarije.

Hongarije is de poort naar het nabije Oosten en het begrenst Tsjecho-Slowakije aan de Zuidzijde. Om beide redenen is het voor Duitschland zeer belangrijk en voorts omdat het een zeer groote korenproductie heeft. In de laatste week van Augustus zijn de banden tusschen Duitschland en Hongarije nauwer aangehaald door het bezoek van HORTHY, den regent van Hongarije en zijn echtgenoot, aan Duitschland, dat welhaast als een triomftocht georganiseerd is. Dit is zeer wel te begrijpen, want beide landen, wapenbroeders in den wereldoorlog, waren door den vrede van Versailles aan handen en voeten gebonden — aan Hongarije werd welhaast tweederden van zijn grondgebied ontnomen — en nadat Duitschland zijn vrijheid hernomen heeft, wil ook Hongarije, evenals Bulgarije, het juk van zich afschudden. En bovendien zijn zoowel Duitschland als Hongarije nauw verbonden aan Italië.

Merkwaardigerwijze werd gelijktijdig een conferentie gehouden van de Kleine Entente — Tsjecho-Slowakije, Roemenië en Zuid-Slavië — de landen, die in 1918 alle deelen van Hongarije verkregen hebben en die er dus belang bij hadden dat dit land gekluisterd bleef volgens het verdrag van Trianon. Thans heeft de Kleine Entente, zeker ook onder den invloed van de Duitsch—Hongaarsche vriendschap, ingezien, dat de in 1918 geschapen toestand niet ten eeuwigen dage gehandhaafd worden kan. Het resultaat van de conferentie der Kleine Entente is dan ook, dat de drie landen zich bereid verklaard hebben elk gelijkkluidende tweezijdige overeenkomsten aan te gaan met Hongarije, waarbij dit land zich verplichten zal af te zien van wapengeweld tegenover de staten der Kleine Entente, terwijl die staten hunnerzijds de gelijke rechten van Hongarije om zich te bewapenen, erkennen.

Zoo zullen dan ook voor Hongarije de kluisers van Trianon verbroken worden en dan zal het een kwestie van tijd zijn, dat ook het vraagstuk der Hongaarsche minderheden in de omringende landen geregeld wordt — langzame liquidatie langs vreedzamen weg van het vredesdictaat van Versailles.

Men heeft bij dat vredesverdrag de verhoudingen in Europa, voor geslachten achtereen, willen consolideeren, maar na twintig jaren reeds is er niet zoo heel veel meer van

overgebleven. Verdragen blijken „stukjes papier”, waarvan de inhoud slechts van kracht blijft, zoo lang men de macht heeft de naleving er van door de wederpartij zoo noodig met geweld af te dwingen.

Maar de wederpartij is sprongsgewijze haar gang gegaan zonder op daadwerkelijk verzet daartegen te stuiten. Door den Anschluss is de kaart van Europa reeds ingrijpend gewijzigd, — wat zal er nog volgen?

* * *

De uitbarsting van vriendschap tusschen het nationaal-socialistische Duitschland en Hongarije, dat reeds lang de bescherming genoot van het fascistische Italië, zal niet zonder invloed blijven op den binnenlandschen politieken toestand in het land der Magyaren. Het nationaal-socialisme, d.w.z. *socialisme op nationalen grondslag*, trekt er de arbeiders en de jeugd; de eersten, omdat het socialisme is en de jeugd omdat het nationalistisch is en dus den collectieven „Geltungstrieb” bevredigt. En andersdenkenden, ziende welke gevolgen in de Ostmark de gelijkschakeling heeft voor wie niet reeds vóór den Anschluss nationaal-socialisten waren, houden zich gereserveerd. De „as” Berlijn—Rome zou wel eens zeer spoedig een zijtak kunnen krijgen naar Boedapest, met een verlengstuk naar Bulgarije.

* * *

Toenemende spanning.

Het vorenstaande werd geschreven vóór 27 Augustus. Met ingang van dien datum is de internationale spanning toegenomen. De toon van de Duitsche pers was de voorgaande dagen weer bijzonder scherp geworden, ook ten aanzien van Engeland, waaraan verweten werd, dat het door zijn politiek van vertraging den toestand in Europa zou verscherpen. HENLEIN, de leider der Sudeten-Duitschers, maakte bekend, dat hij voor de veiligheid van lijf en goed zijner volgelingen niet meer kon instaan en dat zij dus op zelfverdediging, binnen de perken der wet, aangewezen waren. De Duitsche gezant te Praag overhandigde op 27 Augustus aan de Tsjecho-Slowaaksche regeering een protest-nota tegen de „monsterachtige belediging van Duitsche soldaten” in twee Tsjechische

bladen, onder den titel „dat waren geen soldaten, maar vee”.

In verband met de zending van RUNCIMAN is de houding van Engeland ten aanzien van de Tsjechische kwestie veel belangrijker dan die van Frankrijk en daarom bestond er internationaal groote belangstelling voor de tegen 28 Augustus aangekondigde rede van den Britschen minister van financiën SIMON. Maar nog vóór die rede uitgesproken werd, deed het Foreign Office op 27 Augustus een verklaring publiceeren, waarin de verzoenlijke houding begroet werd van de Tsjechische regeering, nl. het voorstellen van een nieuwe basis voor de onderhandelingen met de Sudeten-Duitschers met het uitdrukkelijk doel om aan hun eischen tegemoet te komen. Daartegenover betreurde het Foreign Office, HENLEIN's bovenvermelde proclamatie, „waardoor de bewonderenswaardige discipline, die de Sudeten-Duitschers tot dusver in acht genomen hadden, losgelaten werd.”

* * *

De met spanning verwachte rede van SIMON bracht eigenlijk weinig nieuws. Algemeenheden, als „dat het dwaasheid is te menen, dat oorlog onvermijdelijk is” en dat „als alle landen gezamenlijk hun best doen om de oorzaken weg te nemen, die tot oorlog kunnen leiden en willen trachten alle moeilijkheden, van welken aard ook, in moedigen geest onder de oogen te zien, een oorlog nooit onvermijdelijk is,” zijn waarheden als koeien, die echter geen antwoord geven op de vraag, wat het Britsche rijk zal doen als het tusschen Duitschland en de Tsjechen tot oorlog komen zou. Wat dat betreft refereerde SIMON zich aan de verklaring van den premier CHAMBERLAIN van 24 Maart j.l., die aldus luidde:

„Bij niets”, aldus CHAMBERLAIN, „heeft het Britsche rijk zooveel belang als bij vrede, maar dit beteekent niet, dat niets ons zal doen vechten. Engeland zal zijn bestaande verplichtingen nakomen en zal zich tevens gedwongen zien te vechten, wanneer Britsch gebied of de verbindingslijnen, welke van vitaal belang zijn voor het voortbestaan van het Britsche rijk, bedreigd worden.

Groot-Brittannië acht zich nog steeds gebonden door de verplichting, welke het krachtens het Volkenbondshandvest

op zich heeft genomen om hulp te bieden aan een slachtoffer van agressie. Zulk een geval zou dus ook Tsjechoslowakije kunnen inhouden. Doch men kan niet verwachten, dat de naties ook automatisch militaire verplichtingen op zich zullen nemen.”

Een verklaring, die zoowel de mogelijkheid van militaire hulp aan Tsjecho-Slowakije openlaat als het tegendeel en er dus blijkbaar op berekend was Duitschland op het eerste te wijzen en Tsjecho-Slowakije op het tweede en beiden daardoor in den mist te laten.

* * *

Ten slotte 29 Augustus. De Britsche regeering is verontrust over de houding van Duitschland, zal op 30 Augustus een kabinetsraad houden ter bespreking van den toestand in Midden-Europa en heeft daartoe den Britschen Ambassadeur te Berlijn naar Londen geroepen. De Engelsche pers staakt alle oppositie en schaart zich eensgezind achter de regeering, een verschijnsel, dat slechts in ernstige tijden waargenomen wordt.

Duitschland is boos over de houding van Engeland. De *Völkischer Beobachter*, het officieele blad van de N.S.D.A.P. schrijft, dat de rede van SIMON slechts kan leiden tot versterking van de halsstarrigheid der Tsjechen en tot aanmoediging van de oorlogszuchtige elementen in hun midden en dat zijn rede voor de geschiedenis het uitgangspunt kan worden van een conflict, waarvan hij zei, dat het moet worden vermeden. Italië besluit tot versterking van zijn vestingwerken aan de Fransche grens, naar het heet naar aanleiding van een betoog van een Franschen generaal, dat Frankrijk zich verplicht zou zien Italië binnen te vallen als Duitschland Tsjecho-Slowakije zou binnenvallen.

En de Zweedsche minister van buitenlandsche zaken herinnert er in een rede nog eens aan, dat de neutrale staten op de conferentie te Stockholm vast besloten verklaard hebben, dat het sanctiestelsel van niet verplichtend karakter geworden is en dat die staten zelf hun werkelijke belangen zullen bepalen. En HITLER inspekteert de verdedigingswerken aan Duitschlands Westgrens . . . Duitschland vreest anderer agressie, omdat anderen Duitschlands agressie vreezen. *Circulus viciosus* . . .

DE EERSTE LEGERSCHOEW VAN H.M. KONINGIN WILHELMINA

EEN HERINNERING AAN 1898

DOOR L. M. LEEZER,

Gep. Kolonel der Infanterie.

De zoogenaamde groote manoeuvres in het jaar 1898 hadden van 15—22 Sept. plaats op de Veluwe en daaraan werd deelgenomen door de troepen, behorende tot de 3e Divisie. Op 21 Sept. zou een groote revue plaats hebben, waaraan zou worden deelgenomen door de manoeuvreerende troepen, benevens onderdeelen van troepengedeelten van het geheele leger, dat bij deze gelegenheid aan onze jonge Koningin zou worden gepresenteerd.

Als Eerste-Luitenant was ik Peletons-C bij de 3e Comp. 4e Bataljon 6e Regiment Infanterie, welk Bataljon den nacht van 20 op 21 Sept. had doorgebracht in een tentenkamp op de zoogenaamde Renbaan bij Arnhem.

In den zeer vroegen morgen van den 21sten Sept. marcheerden wij naar de heide bij Wolfheze, waar de revue en het defilé zouden plaats vinden. Aankomende aan het begin van het aangewezen heide perceel, dicht bij den spoorweg Arnhem—Ede, gewerd mij de opdracht van den Bataljons C. den Luitenant-Kolonel J. M. H. VAN DER KOOG, om met mijn peloton, waarbij was ingedeeld de Tweede-Luitenant A. E. VAN DEN AKKER, uit te buigen en mij te begeven naar een wachthuisje aan den spoorweg, op eenigen afstand zichtbaar. Daar moest ik mij melden bij den Kapitein van den Generalen Staf A. E. J. G. D'AMECOURT, die met de algemeene leiding van de veiligheidsmaatregelen ter plaatse belast was.

Aldaar was een klein perron geïmproviseerd, waar de Koninklijke trein in den loop van den morgen zou stilhouden, terwijl van dat perron af een zeer breede afrit toegang gaf tot de heide. (Een paar weken geleden, in den trein tusschen Arnhem en Ede zittende, bleek mij, dat èn perron èn afrit nog bestaan). Mij werd opgedragen het terrein rondom dit geïmproviseerde station zoodanig af te zetten, dat het mogelijk naderend publiek niet te veel kon opdringen.

Tegelijkertijd arriveerde ter plaatse een detachement Cavalerie onder den toenmaligen Eerste-Luitenant L. W. J. K. THOMSON, na het beëindigen van zijn Krijgsschooltijd, gedetacheerd bij de Cavalerie, later roemrijk gesneuveld in Albanië.

Toen bleek, dat de stroom van bezoekers zich richtte naar het defileerterrein, dat op eenige kilometers van deze spoorweg gelegen was, behoeften er geen uitgebreide maatregelen te worden genomen, zoodat ik mij bepaalde tot het uitzetten van een paar posten, terwijl ik het overige van mijn peloton vereenigd hield aan den voet van den afrit.

Ondertusschen kwamen verschillende Generaals en autoriteiten aan dicht bij de plaats, waar ik mijn soldaten voorloopig de geweren aan rotten had laten

zetten. Op een gegeven oogenblik kwam daar te paard aanschrijden de beroemde Generaal van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger, KAREL V. DER HEYDEN vergezeld van een Adjudant. Dit was voor mij aanleiding om de geweren te doen hernemen, om den Generaal met gepresenteerd geweer de honneurs te bewijzen.

Na eenigen tijd naderde de Koninklijke trein en stapte Hare Majesteit uit, gevolgd door de Koningin-Moeder en verschillende hofdignitarissen.

Daar verscheen de mooie jonge Koninklijke Jonkvrouwe, gekleed in een witte amazone, met zwarten halven hoogen hoed op. En terwijl de Generaals en autoriteiten in eerbiedige houding met afgenomen hoofddekseels aan den voet van den afrit de nadering van Hare Majesteit verbeidden en ik mij opstelde voor mijn peloton met gepresenteerd-geweer, schreed die exquise vrouwenfiguur langzaam naar beneden, terwijl zij met luider stemme, met den bekende zilveren klank zeide: „Goeden morgen, mijne Heeren, laten de Heeren de hoeden opzetten; het is te koud”.

Het bekende lievelingspaard was opgesteld dicht bij de plaats, waar ik mij bevond; Hare Majesteit klopte het dier op den hals, gaf het een klontje en steeg daarna in den zadel.

Hare Majesteit de Koningin-Moeder, gekleed in donker lila japon, stapte in een hofrijtuig. Hare Majesteit met haar gevolg en met alle Generaals en hofdignitarissen vertrokken toen in de richting der troepen, waarop ik het rustig kreeg en de geweren wederom aan rotten liet zetten.

Het was toen, dat die eenvoudige Brabantsche jongens van mijn peloton, die gedurende het gepresenteerd staan, hadden staan rillen van ontroering, met aandoening in de stem tot mij zeiden: „Wat een eer en wat een geluk, Luitenant, dat wij de eersten hebben mogen zijn, die de eerbewijzen voor onze jonge lieve Koningin hebben gebracht”.

In de verte hoorde ik aan de verschillende defileermarchen, hoe opvolgend de verschillende korpsen voorbij Hare Majesteit trokken, terwijl het in mijn omgeving heel stil en kalm was. Nadat de revue en het defileeren waren geëindigd, zag ik over de heide de geheele Koninklijke stoet naderen van weerskanten op behoorlijken afstand geflankeerd door Cavalerie.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en Hare Majesteit, Koningin Emma, gevolgd door de hofhouding, na afscheid te hebben genomen van de aanwezige Generaals en autoriteiten, bereikten den trein langs denzelfden afrit, stegen in en weldra zou de trein vertrekken.

En terwijl de Generaals en autoriteiten aan den voet van den afrit in eerbiedige houding het vertrek van Hare Majesteit verbeidden, die zich daarbij aan het raam vertoonde, en de trein zich langzamerhand in beweging zette, stonden eenzaam op het perron in stramme militaire houding, het militair saluut brengende de Eerste-Luitenant Commandant van het peloton met den hem toegewezen Tweede Luitenant, met diepe ontroering nastarende den trein, die, met zich meedroeg de hoop van Staat in de persoonlijkheid van onze zeer beminde en zeer geëerbiedigde Koningin Wilhelmina.

Dit is mijn Herinnering aan 21 September, nu bijna 40 jaar geleden.

HET GEVECHT BIJ WAALRE

EEN TACTISCHE OEFENING OP DE KAART

DOOR M. R. H. CALMEYER,
Kapitein van den Generalen Staf.

VI (vervolg van blz. 280)¹⁾.

Het is „U min 15” (14.45). De regimentscommandant heeft den uitkijkpost beklommen en staart door zijn kijker naar den bedekten rand bij WAALRE, die over enkele minuten onder het vuur zijner granaten zal liggen. Een bleek winterzonnetje heeft de nevel wat doen optrekken en een spoedige toename van de bedrijvigheid in de lucht ten gevolge gehad. De wederzijdsche artilleriebestrijding vlamt op. De nabij LOON vermoede Roode afdeeling (zie schets 3), heeft sedert eenigen tijd niet meer gevuurd. Uit de richting MEERVELDHOVEN klinkt hevig gevechtsgedruisch, op het eigen frontgedeelte is het infanterievuur echter geleidelijk verflauwd. Af en toe slechts verscheurt het zenuwachtig geratel van een mitrailleur de stilte. „De stilte, die aan den storm voorafgaat” denkt de regimentscommandant, terwijl hij den kijker laat zakken om een tweetal, vrijwel gelijktijdig binnengekomen *berichten* uit de hand van een door den regimentsadjutant naar boven gezonden ordonnans aan te nemen. Zij bevatten de woorden: „II Bataljon gereed”; „III Bataljon gereed” en geven den regimentscommandant de zekerheid, dat de boog gespannen is.

Nog enkele minuten en het is „U min 5”, het begin der inleidende beschieting. Op dit oogenblik weerklinkt een dreunende slag, onmiddellijk door volgenden verzvolgen. Uit het bedekte terrein tusschen den kunstweg van AALST naar WAALRE en de TONGELREEP, waar het IIIde Bataljon en de onderdeelen van 3 R.I. ten aanval gereed staan, spuiten zwarte zuilen omhoog, die zich in de lucht ontplooiën tot fonteinen van aarde, brokken hout, staal . . . en wellicht verscheurde ledematen van de gereed staande bataljons of de hen dekkende troepen.

„Ze zijn mij toch nog voor geweest”, denkt C.-17 R.I., „of is de gereedstelling ontdekt en geeft de vijand tegenvoorbereidingsvuur af?”

Het zijn oogenblikken van de grootste spanning. De regimentscommandant heeft het gevoel iets te moeten doen, maar wat? Elke thans te nemen maatregel doorkruist de gegeven aanvalsbevelen en schept onzekerheid en wanorde. De aanval aflasten, zich den wil van den vijand laten opdringen? Dat nooit! Nog zeven, nog zes minuten, dan is tenminste het ondragelijke niets

¹⁾ Het was aanvankelijk ons voornemen deze oefening met dit artikel te eindigen. Bij nader inzien meenen wij echter goed te doen nog een gevechtsmoment in de overweging onzer lezers aan te bevelen en het slot een nummer uit te stellen.

Het zal den belangstellenden lezer wellicht reeds zijn opgevallen, dat op Schets 4 (blz. 275) de hp. v. EIKENBURG abusievelijk te BEEKHOVEN is ingeschetst.

doen voorbij en begint de eigen artillerie. Dus de tanden op elkaar bijten en afwachten. Het vijandelijke artillerievuur concentreert zich blijkbaar geheel Z.O. van den kunstweg naar WAALRE. Dat is tenminste een goed ding. Het IIde Bataljon, het zwaartepunt-bataljon, blijft buiten schot.

„U min 10'”, uit de richting MOLENVEN, Z.W. van AALST, stijgen roode vuurwerkseinen op. Het sein „*Wij verzoeken afsluitingsvuur*” (V. Opt. S. p. 113), kennelijk afgegeven door de compagnie van het Iste Bataljon, die — met deelen van 2 R.H. en de vuurbasis van het IIIde Bataljon — aldaar de gereedstelling dekt. Onmiddellijk daarna stijgen ook in het vak van 3 R.I. vuurwerkseinen op. De vijand valt aan! Een snelle overweging van C.-17 R.I., enkele woorden gericht tot den Groepscommandant der artillerie (C.-II-3 R.A.), die zich bij hem bevindt, en geen twee minuten later opent III-3 R.A. vuur 3 (zie schets 4 op blz. 275). De zwarte fonteinen, opspuitende uit den bedekten rand O. van WAALRE bewijzen, dat het vuur, thans afgegeven als afsluitingsvuur, goed ligt. Tevens weerklinkt uit den boschrand Z.W. van AALST een razend infanterievuur, waarbij het knetteren der geweren, het ratelen der mitrailleurs, de scherpe knallen van het pantserafweergeschut en de doffere van de kanonnen van 6 veld zich tot één storm van geluiden vereenigen. „Gelukkig”, denkt C.-17 R.I., „ze houden zich taai en dat klinkt niet of de vijand er door zal komen!” Intusschen overweegt hij snel of het toch niet gewenscht is een bevel aan den commandant van het IIIde Bataljon, het linker-aanvalsbataljon, te zenden om het eenerzijds buiten twijfel te stellen, dat de bataljonscommandant aan den aanval vasthoudt, anderzijds te voorkomen, dat de bataljonscommandant den aanval inzet vóór de vijand tot staan is gebracht en zodoende het eigen vuur tot stoppen zou dwingen. Voor bevelen schrijven is geen tijd, dus wendt de regimentscommandant zich tot den luitenant-regimentsinlichtingsofficier met het *bevel*: „Begeef U onverwijld, met een ordonnans, naar den commandant van het IIIde Bataljon en beveel deze namens mij: „Vijandelijken aanval afslaan, alsdan onverwijld eigen aanval inzetten”. Voorts wensch ik te weten hoe de toestand daar is”.

Het is voor C.-17 R.I. een sterke verleiding ook II-3 R.A. het vuur op de aanvallende Rooden te doen openen en eveneens de vuuropening van III-11 R.A. tegen dit doel te vragen. Zodoende zou hij van den eigen aanval echter afstand moeten doen, deze althans uitstellen, en het initiatief aan den vijand laten. De regimentscommandant bedwingt dus deze neiging en doet aan den D.C. het volgende *bericht* zenden: „Vijand 14.45 aangevallen tusschen kunstweg AALST naar WAALRE en TONGELREEP. Ik zet aanval op uur U in”.

Zonder dat den regimentscommandant nog een nader bericht heeft bereikt omtrent hetgeen zich voor hem afspeelt verlopen de paar minuten tot „U min 5'” (14.55). Met donderende stem mengen II-3 R.A. en III-11 R.A. zich in het debat en de uitwerking van hun vuur N. van WAALRE is van den toren te AALST duidelijk waar te nemen. Thans is het geheele front een borrelende heksenketel. Van ZEELST tot bij VALKENSWAARD is de slag ontbrand.

Het ook N. van WAALRE oplaaiende infanterievuur bewijst C.-17 R.I. aldra, dat II-17 R.I. den aanval heeft ingezet. Om „U + 5'” dringen schorre aanvalskreten tot AALST door en even later valt waar te nemen, dat het eigen artillerievuur naar voren is gesprongen. „Ze zijn er in”, denkt C.-17 R.I.

Een paar minuten later komt *bericht* van C.-III: „Rooden aanval tot staan gebracht, eigen aanval ingezet”.

Om „U + 16'” (15.16) heeft C.-17 R.I. den *indruk*, dat de aanval van het IIde Bataljon, ondanks hevig vijandelijk verzet, terrein wint en de huizen

langs den landweg van WAALRE naar HEUVEL nadert. De artillerie heeft hierop zoo juist de vuren 7 en 8 geopend. Het linkeraanvalsbatallion, III-17 R.I., daarentegen is er wel is waar in geslaagd den vijand terug te dringen, doch de strijd golft Z. van STATION blijkbaar heen en weer, zonder dat een beslissing wordt verkregen. III-3 R.A. geeft — op verzoek van commandant IIIde Batallion — nog steeds vuur 2 af. Omtrent den toestand bij 3 R.I. heeft de regimentscommandant, hoewel hem het eerste bericht van zijn officier-inlichter heeft bereikt, nog geen duidelijk beeld. Zeker is echter, dat de vijand ter weerszijden van den kunstweg van VALKENSWAARD naar AALST het boschterrein binnen is gedrongen. Hier ligt blijkbaar 's vijands zwaartepunt en woedt een hevige strijd.

In de omgeving van II-3 R.A., N. van EIKENBURG, ligt vijandelijk artillerievuur van middelbaar kaliber, dat verliezen veroorzaakt en de werkzaamheid dezer afdeling stoort. Met onregelmatige tusschenpoozen slaan ook granaten van middelbaar kaliber bij AALST, LAAREIND en Oost daarvan in.

Door en langs AALST strompelen gewonden, voornamelijk van het IIIde Batallion, naar de hulpverbandplaats.

Geven deze indrukken den R.C. aanleiding tot maatregelen en, zoo ja, tot welke?

(Slot volgt).

NIEUWE UITGAVEN

Luftkrieg bedroht Europa!, door LOTHAR SCHÜTTEL. Uitg. J. F. Lehmanns Verlag. München—Berlijn. Prijs Rm. 3.30, Geb. 4.20.

Alvorens over te gaan tot de behandeling van het optreden der luchtstrijdkrachten in den modernen oorlog, wijdt de majoor SCHÜTTEL uitvoerige beschouwingen aan de huidige politieke verhoudingen in Europa. Als oorzaak voor de thans heerschende spanningen en den in gang zijnden bewapeningswedloop wijst hij de vredesverdragen, die den wereldoorlog afsloten, alsmede de daarna gesloten verdragen aan, terwijl hij in het bijzonder Rusland als oorlogshitser aanduidt, waarbij vooral de aandacht wordt gevestigd op een eventueel conflict in het Noorden. Hoewel uiteraard de toestand uit Duitsch standpunt wordt bekeken, zijn verscheidene opvattingen en verklaringen een nadere overweging ten volle waard.

Reeds tijdens den wereldoorlog werd de strijd niet uitsluitend gevoerd door de weermachten, doch werd de geheele bevolking daarin betrokken, hetgeen in de toekomst nog in veel sterker mate het geval zal zijn. Zich beroepend op de uitspraak van GRAF SCHLIEFFEN, dat de vijand niet geslagen, doch vernietigd moet worden, acht de schrijver den onbeprekten luchtoorlog onvermijdelijk. Door het inzetten der luchtmacht tegen de levensbronnen van de vijandelijke natie, zal niet alleen het moreel van de bevolking, doch ook de bestaansmogelijkheid krachtig worden aangetast, waardoor mede de weermacht wordt gedesorganiseerd.

Bij de overzichten van de organisatie der luchtstrijdkrachten in de verschillende landen worden tevens op interessante wijze de problemen behandeld, welke de ontwikkeling van het luchtwapen voor die verschillende landen medebrengt. Duidelijk toont de schrijver aan, dat alle landen geheel in de werkingssfeer liggen van eventueel vijandelijke luchtmachten, doch dat Rusland hierop een uitzondering maakt. Door zijn uitgestrektheid is Rusland betrekkelijk veilig, zoodat zijn bewapeningsindustrie, ook in oorlogstijd, onbedreigd kan doorwerken.

Hoewel schrijver overtuigd is van de noodlottige gevolgen, welke een Europeesche oorlog zou medebrengen, waarna Europa in haar huidige samenstelling zou ophouden te bestaan, ziet hij thans geen anderen uitweg dan de gewapende vrede.

Eerst wanneer zich weder een machtsevenwicht zal hebben gevormd, waarbij Duitschland, Engeland, Italië en Frankrijk zullen zijn betrokken, zal opnieuw de mogelijkheid voor rust en welvaart bestaan.

DE OPLEIDING EN DE VERDERE VORMING DER RESERVE- OFFICIEREN VAN GEZONDHEID

DOOR P. P. C. VAN RIJEN,

Kapitein der Infanterie, leeraar aan de R.O.G.D.

Door de oprichting van de School voor reserve-officieren van den Geneeskundigen dienst op 1 Juli 1930 zijn sindsdien de opleiding en de verdere vorming der reserve-officieren van gezondheid belangrijk verbeterd.

De tijd, dat de officier van gezondheid bij troepenoefeningen nauwelijks wist, wat er geschiedde, is zoo goed als voorbij. Wij zijn nu zelfs al zoo ver, dat deze officier, indien bevelen, voor hem bestemd, uitblijven, er om vraagt. Een stap in de goede richting. Toch klagen de ouderen nog wel, wanneer zij aan de School een zesdaagsche herhalingscursus volgen, dat zij tijdens hun verblijf onder de wapenen, bij den troep zoo goed als niets hebben gedaan. Dit valt niet alleen te betreuren, doch is ten eenenmale ongewenscht. Op de School krijgen zij een flinke dosis theorie. Bij het verlaten van de School is hun belangstelling voor het Leger en de ambitie voor de hen toebedeelde oorlogsfunctie doorgaans groot. Wanneer zij nu tijdens hun verblijf in werkelijken dienst bij den troep niet of onvoldoende in de oefeningen worden betrokken, dan verdwijnt uiteraard spoedig de ambitie en blijven zij in het gunstigste geval teeren op de vroeger ontvangen theorie. Neen, het moet juist omgekeerd zijn, die theorie moet in de practijk worden toegepast, waardoor de ambitie blijft behouden. Zet den reserve-officier van gezondheid met zijn beide beenen in den troep, in den beginne bijgestaan door een tactisch goed onderlegd troepenofficier. Helaas is het niet altijd mogelijk den reserve-officier van gezondheid zijn werkzaamheden in den troep te laten verrichten, daar de vredezaak van den militairen geneeskundigen dienst in belangrijke mate is uitgebreid; denken we slechts aan de uitbreiding van het aantal keuringsraden en het doorlichten van *alle* onder de wapenen komende dienstplichtigen.

De vorengenoemde troepenofficier moet goed op de hoogte zijn van de reglementen en de voorschriften, ook van het Oorlogsvoorschrift G.D.; hij moet niet alleen vlot, maar ook slagvaardig zijn, want hij zal vele, zeer uiteenlopende vragen moeten kunnen beantwoorden.

Door zijn optreden moet hij een goed voorbeeld zijn, voor wat betreft militaire vormen, gedrag in het openbaar en handhaving der krijgstucht.

Ieder jaar wordt er aan de School een cursus gegeven voor troepen-officieren der infanterie, die kunnen worden aangewezen voor de verdere vorming van reserve-officieren van gezondheid, die voor het verrichten van werkelijken dienst onder de wapenen komen.

Vaak vragen deze beroepsofficieren, hoe die verdere vorming moet worden ingedeeld. Ook klagen zij wel eens, dat het moeilijk is een cursus regelmatig te laten verlopen, daar de officieren van gezondheid dikwijls, voor het verrichten van andere diensten, aan den cursus worden onttrokken.

Wij hebben gemeend deze beroepsofficieren te helpen door in het kort mede te deelen:

- a. hoe de opleiding aan de School is geregeld;
- b. wat er op de School wordt gedoceerd en
- c. hoe een cursus voor reserve-officieren van gezondheid bij het begin der herhalingsoefeningen ware in te deelen (schematisch).

ad a. Vóór de School voor reserve-officieren van den geneeskundigen dienst bestond, werden er bij de Regimenten infanterie nu en dan voor reserve-officieren van gezondheid cursussen van één week gegeven, waarbij als regel in den namiddag de cursisten ter beschikking van den geneeskundigen dienst (hospitaal) werden gesteld. Uniformiteit ontbrak ten eenenmale, de officier, belast met het geven van een dergelijken cursus, moest meestal zelf eerst nog het Oorlogsvoorschrift G.D. bestudeeren. De cursisten vormden een zeer heterogeen gezelschap. De een had de geheele mobilisatie medegemaakt en stond op het punt den hoofdofficiersrang te bereiken, terwijl de ander voor het eerst onder de wapenen was.

Onnoodig te zeggen, hoe een cursus verliep. Voor een goede opleiding van den officier van gezondheid was een behoorlijke organisatie noodzakelijk.

Hiertoe werd de School voor reserve-officieren van den Geneeskundigen dienst te 's-Gravenhage opgericht. Op deze School vindt de opleiding tot reserve-officier van gezondheid plaats. Tegenwoordig duurt de cursus elf weken. De verdere vorming geschiedt door middel van éénweeksche herhalingscursussen.

De dienstplichtige a.s. reserve-officieren van gezondheid komen bij de I Compagnie Geneeskundige troepen als ziekenverzorger voor één maand onder de wapenen en vertrekken als korporaal ziekenverzorger. Wanneer zij semi-arts of arts zijn, worden zij aangewezen om een elf-weeksche cursus aan de School te volgen. Zij komen dan als vaandrig onder de wapenen.

Onnoodig te zeggen, hoe er in de eerste weken geschaafd en gebeiteld moet worden om „dezen burger” of beter „dezen student” tot militair te vormen. Deze weken worden daarom grootendeels gewijd aan „het gedrag in het openbaar”, „militaire vormen” en den Inwendigen Dienst. Dan eerst bemerkt men hoe weinig onze ontwikkelde jongelieden van het leger en van 's lands defensie weten.

Het leiden van zulk een cursus is een prettig en dankbaar werk, want men ziet de belangstelling voor de defensie bij de week groeien. Houdt men eens een voordracht over b.v. de taak van onze Weermacht in een eventueel West-Europeesch conflict, dan heeft men een belangstellend gehoor en menigmaal krijgt men te hooren: „k Zie de zaak nu geheel anders!”

ad b. De aan de School werkzaam zijnde officieren der infanterie behandelen de Oorlogsorganisatiën; de werkwijze in een Stafkwartier (vooral Sectie IIIa); den Velddienst; de Gevechtshandleiding; militaire wetten (waarbij den nadruk gelegd wordt op de Wet op de Krijgstucht); den Gasdienst en de Mobilisatie. Gedurende de laatste vier weken krijgen de leerlingen twee dagen per week eene tactische oefening op de kaart, waarbij de leider een bepaald geval

stelt en een officier van gezondheid het geneeskundig gedeelte, alsmede de tactisch geneeskundige bevelen behandelt.

Voorts wordt de noodige aandacht besteed aan het schieten met revolver en pistool, aan het gebruik van het kompas, het kaartlezen en het terrein-schetsen.

Voor wat betreft den geneeskundigen dienst wordt behandeld: de geneeskundige dienst in vredetijd, het geneeskundig personeel en materieel, het Oorlogsvoorschrift G.D., de oorlogschirurgie, het geneeskundig gedeelte van den gasdienst, de oorlogshygiëne en de improvisaties. Gedurende den cursus wordt het materieel van een sectie van de Verbandplaatsafdeeling bezichtigd, terwijl het oprichten van een hulpverbandplaats practisch wordt beoefend met een detachement van een der compagnieën geneeskundige troepen.

U ziet, dat het programma uitgebreid is en dat er in die elf weken hard gewerkt moet worden.

Een herhalingscursus (duur 6 dagen) voor reserve-officieren van gezondheid, wordt voornamelijk gewijd aan een tactische oefening op de kaart, waarbij de verdediging en de terugtocht worden behandeld. Den laatsten dag mogen de cursisten vragen stellen, waarvan ruim gebruik wordt gemaakt. Onzerzijds wordt den leerlingen stuk voor stuk gevraagd, welke hun mobilisatie-bestemming is en hoe zij zich voorstellen aan de mobilisatielastgeving te voldoen. Men krijgt dan wel eens wonderlijke dingen te hooren.

ad. c. De reserve-officieren van gezondheid moeten, wanneer zij gedurende eenige weken voor het verrichten van werkelijken dienst onder de wapenen komen, een cursus volgen van één week, waarbij een troepenofficier, bijgestaan door een officier van gezondheid, als leider optreedt.

Het theoretisch gedeelte omvat 24 uren. De theorie moet in de ochtenduren worden gegeven, 's middags gaat men het terrein in, wordt er geschoten of de gaskamer bezocht. Houdt men in de middaguren theorie, dan vreezen wij het ergste. Men mag niet vergeten, dat de meeste reserve-officieren van gezondheid niet meer gewend zijn aan loopen, wielrijden en het vertoeven in de buitenlucht gedurende geruimen tijd.

De indeeling van de uren voor de theorie kan zijn als volgt:

- Twee uren: Gedrag in het openbaar, eerbewijzen en tenuen. Hierbij de deelnemers veel laten vragen, waardoor de voor hen moeilijke zaken op den voorgrond komen.
- Twee uren: Krijgstucht. Te behandelen art. 27 W.K. — rapport maken — wijze van behandelen van een rapport — beklag — voorloopig arrest — krijgsraad — Hoog Militair Gerechtshof.
- Vier uren: Oorlogsorganisatiën — wijze waarop bevelen tot stand komen — stafdienst (Sectie IIIa). Bijzondere aandacht wijden aan de Vb.A. en het VIe Aut. Bat.
- Vijf uren: Gevechtshandleiding. Geeft hen een schematische schets van een divisie in de verdediging — van een Regiment — van een Bataljon. Geeft in groote lijnen de taak der artillerie, noem de verschillende vuren. Voorposten — Plaatsen van hp.p., hp.v. en hd.v.
- Drie uren: Velddienst — legering — marschen — teekens — afkortingen. Vertelt wat hun taak is, wanneer zij zijn toegevoegd aan een hoofdkwartiermaker.

- Drie uren: Gasdienst — organisatie — gebruik van het gasmasker — diverse schuilplaatsen en voorzorgsmaatregelen tegen mosterdgas.
- Drie uren: Geneeskundige formaties. Deze theorie moet worden gegeven door een officier van gezondheid.
- Twee uren: Mobilisatie. Niet te uitgebreid, vooral het praktisch gedeelte behandelen. Vraagt naar hun mobilisatie-bestemming en vertelt hen, hoe zij aan de lastgeving gevolg moeten geven.

Wij hopen met het vorenstaande een nader inzicht te hebben mogen geven in de opleiding en de verdere vorming van den reserve-officier van gezondheid en in de belangrijke taak die de School voor reserve-officieren van den Geneeskundigen dienst daarbij vervult

Een goed opmerker zal moeten toegeven, dat de laatste jaren de reserve-officier van gezondheid wat zijn militaire kennis en houding betreft, is vooruit gegaan.

Moge dit zoo blijven.

NIEUWE UITGAVEN

Piet Pieterz. Heyn, door Dr. A. BLONK. Uitg. *V. A. Kramers*, Rijswijk (Z.-H.). Prijs f 0.75.

Is het nu noodig om aan den naam van PIET HEYN nog meer bekendheid te geven? Ieder kind kent toch den naam van den veroveraar der Zilvervloot! Inderdaad, maar die kennis blijft dan ook beperkt tot dat bekende feit en het sneuvelen van den grooten admiraal tegen de Duinkerker kapers. Zooals PIET HEYN zelf zegt bij zijn ontvangst na vermeestering der Zilvervloot: „Siet hoe het volck nu raest, omdat ick soo grooten schat t'huys brenghe, daer weynich voor hebbe gedaen; ende te voren als ick der voor hadde ghevochten, ende verre grooter daden ghedaen als dese, en heeft men sich nauwelijks aen mij ghekeert.”

Zijn levensbeschrijving doet hem kennen als een goed zeeman, een eenvoudig, maar groot vaderlander en een goed mensch.

Zijn loopbaan, beginnend ter koopvaardij, later bij de oorlogsvloot, vertoont op vele punten overeenkomst met die van zijn beroemde opvolgers TROMP en DE RUYTER.

Door zijn benoeming tot Luitenant-admiraal van Holland opent hij de rij der eenvoudige „pikbroeken”, die den naam der oorlogsmarine over de geheele wereld geducht zou maken. Hij stelde verschillende reorganisatiemaatregelen voor, welke wel niet alle door de Staten werden aanvaard, maar waardoor toch belangrijke verbeteringen werden verkregen.

Goed organisator, streng handhaver van de krijgstucht, doch tevens bedacht op middelen om de verzorging van het scheepsvolk te verbeteren, waardoor hij de afhankelijkheid van zijn volk won, kan hij als de grondlegger van de oorlogsvloot worden beschouwd, welke later de zee zou beheerschen.

Een zeer dapper, doch ridderlijk strijder; een vroom mensch.

Gaarne bevelen we de levensbeschrijving van den zoo populair en toch zoo onbekenden admiraal in de belangstelling aan. Co.

„**Der Kampfwagenkrieg**”, door LUDWIG RITTER VON EIMANNBERGER. Uitgave *J. F. Lehmanns*. Verlag München—Berlin. Prijs R.M. 9.— in linnen band. R.M. 6.75 ingen.

„**Impressione e Giudizi di Missioni, Rappresentanze, Giornalisti e Technici Stranieri**”. Uitgave *Confederazione Fascista Degli Industriali*.

HET Bataljon Infanterie te Velde

DOOR D. A. VAN HILTEN.
Majoor van den Generalen Staf.

V. (vervolg van blz. 343).

HET Bataljon als Voorhoede.

In dit nummer van de *Militaire Spectator* zal ik het bataljon laten optreden als voorhoede.

Teneinde het den lezer gemakkelijk te maken zal ik hierbij voortbouwen op de onderstelling naar aanleiding waarvan I-R.J. — later afgelost door II-4 R.I. — de voorposten had betrokken in het voorpostenvak „Middelbeers” mede ter beveiliging van de I Divisie.

Het eigen land is gedwongen geworden zijn neutraliteit op te geven, we zullen de I Divisie zien oprukken uit haar legeringsgebied, het rayon Moergestel=Diessen=Spoordonk=Moergestel, in de richting van den vijand met de wetenschap dat er gevochten zal worden.

ALGEMEENE OORLOGSTOESTAND.

Eind Mei rukken Roode troepen het Blauwe grondgebied binnen en wordt Blauwland in het conflict betrokken aan de zijde van Groen. Op 2 Juni naderen Roode Lt. troepen de Zuid-Willemsvaart. Tegenover Helmond worden zij afgewezen, doch bij Asten bereiken de Roode Lt. troepen in den avond van 2 Juli den Oostoever van het kanaal.

Blauw heeft Helmond stevig in handen, aan de Z.W. vaart bevinden zich overigens slechts zwakke Blauwe territoriale troepen.

De vaste overgangen over de Z.W. vaart zijn vernield.

BIJZONDERE OORLOGSTOESTAND.

Blauw.

De in midden Noord Brabant geconcentreerde Blauwe strijdkrachten rukken in den vroegen morgen van 3 Juni, voorafgegaan door eigen lichte troepen, van uit hun legeringsgebied naar het Oosten op, ten einde in nauwe samenwerking met Groene troepen de op het Blauwe gebied doorgedrongen Roode troepen aan te grijpen en te verslaan.

I Div., rechts en links aangeleund, marcheert met twee marschgroepen naast elkaar.

De linker marschgroep (marschgroep B), commandant: C-R.J. bestaat uit R.J. + II-2 R.A. + twee S. pioniers en rukt op in het vak rechts begrensd door de lijn: pl 39 Wilh. kanaal=Wintelre (niet inb.)=Zeelst (niet inb.)=

Laareind (niet inb.)= pl 8,5 spoorb. Heeze/Geldrop=pl 77 Zuid W. Vaart ; links begrensd door de lijn: pl. 45 Wilh. kanaal=pl. 33 Kunstw. Aalst/Stratum=pl. 6,6 Spoorb. Heeze/Geldrop=pl. 79 Zuid W. vaart.

Aanvankelijk met als as van beweging: Zwanenburg=Zeelstsche dijk. De marschgroep commandanten hebben opdracht ontvangen zoo snel mogelijk op te rukken met de hoofdmacht naar de Dommel en daarna op nader bevel achtereenvolgens naar Westrand Groote Heide en de Kleine Dommel.

Op grond van de ontvangen divisiebevelen gaf C-R.J. als marschgroep o.m. onderstaande bevel voor den voorhoede commandant.

GEHEIM.

C-R.J.
No. 12 B

Ex. Nr. 4.
cp 2 Juni 19 .
18.30

BEVEL VOOR DEN VORHOEDE-COMMANDANT

1. Samenstelling voorhoede.

Commandant: C-I-R.J.
troepen: I-R.J. versterkt met regimentspatrouille; één S. 4,7 pag.; één S. mortieren van 8; twee Sn. pioniers.
De Cn. dezer onderdeelen zullen zich nog hedenavond melden bij C-I-R.J. voor het ontvangen van orders.

2. Marschvak.

Rechts begrensd door de lijn: pl. 39 Wilhelmina kanaal=Wintelre (bij Re Marsch gr.)=Zeelst (bij Re Marsch gr.)=Laareind (bij Re Marsch gr.) pl. 8,5 spoorb. Heeze/Geldrop=pl. 77 Zuid W. vaart.
Links begrensd door de lijn: pl. 45 Wilhelmina kanaal=pl. 33 kunstweg Aalst/Stratum=pl. 6,6, spoorb. Heeze/Geldrop=pl. 79 Zuid W. vaart.

3. Groepeeren en afstand van de voorhoede tot de hoofdmacht.

De voorhoede te groepeeren in een voorste echelon en een voorhoede reserve.
Afstand voorhoede-hoofdmacht aanvankelijk 4000 m. na het bereiken van De Dommel afhankelijk van de opvolgende sprongen (zie punt 5).

4. Aanvangslijn.

De lijn van de voorposten detachementen. Het voorste echelon van de voorhoede moet te 5.45 de aanvangslijn overschrijden.

5. Achtereenvolgens te bereiken lijnen.

De voorhoede moet achtereenvolgens bereiken:

- a. De Dommel.
- b. Westrand Groote Heide.
- c. De Kleine Dommel.

Het voorwaarts gaan uit deze lijnen geschiedt op mijn last.

6. Artillerie.

II-2 R.A. rechtstreeksche steun van de voorhoede. Zoodra de voorhoede de kunstweg Zeelst/Strijp passeert moet de voorhoede voortdurend ge-

steund kunnen worden. Verplaatsing der Art. van genoemde lijn af in Batterij-echelons.

7. Gedraglijn van de voorhoede bij het stuiten op den vijand.

Niet aaneengesloten weerstanden opruimen. Bij het stuiten op een overmachtigen vijand de gevechts aanraking tot stand brengen.

8. Maatregelen voor het verbeteren van marschwegen en overgangen.

De Commandant der voorhoede doet:

- a. de bestaande overgangen over De Gender en De Dommel voor zoo ver noodig verbeteren en versterken;
- b. over De Tongelreep ter hoogte van Gennep en in het Z. gedeelte van het vak overgangen maken en over De Kl. Dommel de bestaande overgang verbeteren en twee nieuwe overgangen maken.

Over elk der genoemde wateren moet minstens één overgang geschikt zijn of gemaakt worden voor de batterijen 7 veld.

9. Treinen.

G.T. marcheert met de voorhoede.

Overige treinen van I-R.J. bij de K.T. van de hoofdmacht.

10. Ik verplaats mij tijdens de marsch ter hoogte van het hoofd van de hoofdmacht van de marschgroep langs de Zeelstsche dijk en Heistraat achter-eenvolgens naar Gestel en daarna naar Hout.

De Luitenant Kolonel
Commandant Marschgroep B.

Aan
C-I-R.J. ex. nr. 4 }
C-II-2 R.A. „ „ 5 } ter uitvoering

Bovenstaand bevel is te beschouwen als een min of meer technisch bevel voor den voorhoede-Commandant, waarin niet zijn vermeld gegevens omtrent den vijand, de eigen toestand, enz. De marschgroep Commandant regelt den opmarsch van zijn marschgroep in een marschbevel c.q. bevel voor den opmarsch en heeft het wenschelijk geoordeeld in een afzonderlijk bevel (Het Bevel voor den voorhoede-commandant) zijne aanwijzingen te verstrekken voor het optreden aan de voorhoede. In het marschbevel, c.q. het bevel voor den opmarsch, vindt de B.C. dan ook volledig de laatste gegevens omtrent den vijand en eigen toestand, welke gegevens uit den aard geheel overeenstemmen met hetgeen in de onderstelling daaromtrent is vermeld.

C-I-R.J. ontvangt op 2 Juni te \pm 19.00 de regimentsbevelen voor den opmarsch op den volgenden dag. Hij moet deze bevelen grondig bestudeeren, zich geheel in denken in den toestand om een besluit te kunnen nemen en op grond daarvan het voorhoede bevel samenstellen. Er is tijd mede gemoeid en het is toch al vrij laat, terwijl de troep morgen al vroeg in beweging moet worden gezet om op het bevolen uur de aanvangslijn te kunnen passeeren.

De B.C. besluit daarom de C.Cn. onverwijld in te lichten omtrent den voorgenomen opmarsch en reeds dadelijk eenige beknopte aanwijzingen te geven welke hen in staat stellen om, in afwachting van de ontvangst van het eigenlijke bevel, reeds voorbereidende maatregelen te nemen. Hij doet dit in den vorm van een waarschuwingsbevel waarin hij tevens opdracht geeft bevels

ontvangers te zenden op een dusdanig tijdstip waarop hij aanneemt gereed te zijn om bevel te kunnen uitgeven.

GEHEIM.

C-I-R.J.
No. 5

Ex. Nr.
cp 2 Juni 19
19.30

WAARSCHUWINGSBEVEL.

1. **Morgen** wordt van uit het legeringsgebied opgemarcheerd Zuid langs Eindhoven in de richting van de Zuid W. vaart.
2. **De I Div.** Marcheert in twee marschgroepen R.J. met II-2 R.A. vormt de linker marschgroep met I-R.J. als voorhoede.
3. **I-R.J.** Moet te 5.45 de lijn der voorposten detachementen doorschrijden in verband hiermede het bataljon te 4.45 opgesteld op den kunstweg Spoorдонk/Oirschot met het hoofd bij pl. 16.8 front Zuid-Oost.
Volgorde: Bat. staf; 1e Comp.; 2e Comp.; 3e Comp.; mitr. Comp.; G.T. C-1e Comp. neemt maatregelen voor het mede voeren bij zijn compagnie van twee gevorderde beladen boerenkarren met bespanning.
4. **K.T. (min G.T.)** marcheert bij de K.T. van het regiment.
5. **Bevelsontvangers** hedenavond te 22.00 op mijn cp.

De Majoor,
Bataljons Commandant.

Aan
C-1-I-R.J. ex. nr. 3)
C-2-I-R.J. „ „ 4)
C-3-I-R.J. „ „ 5) ter uitvoering.
C-M.C. „ „ 6)

De B.C. heeft van den aangewezen marschgroep-Commandant ontvangen:

a. Het marschbevel voor de linker marschgroep (marschgroep B).
— niet opgemaakt, hierin zouden de gegevens uit de onderstelling zijn verwerkt —

b. Het bevel voor den voorhoede-commandant.

Op grond van deze bevelen moet C-I-R.J. zijn voorhoede bevel ontwerpen, doch daarvoor is noodig, dat hij eerst de tactische toestand overziet en beoordeelt voor zoover betreft het daaruit voortvloeiende optreden der voorhoede. Hij doet dit, zoo als steeds, op de bekende methodische wijze door achtereenvolgens in oogenschouw te nemen:

- *de ontvangen opdracht*, zijnde de voornaamste grondslag waarop zijn besluit moet berusten;
- *de gegevens omtrent den vijand*, waarmede hij voor zijn plan van uitvoering zoo nauwkeurig mogelijk moet rekening houden;
- *de troepen en strijdmiddelen, voor de uitvoering beschikbaar en de eigen toestand*, om er zich rekenschap van te geven wat er met deze middelen is te bereiken;
- *den aard en de gesteldheid van het terrein*, omdat door het bestudeeren van het terrein moet blijken in hoeverre dit de eigen gevechtshandelingen

kan bevorderen of belemmeren en in hoeverre het 's vijands optreden kan beïnvloeden;

- *bijkomende omstandigheden*, welke van zeer verschillenden aard kunnen zijn doch niettemin grooten invloed kunnen hebben op de te nemen maatregelen.

Als resultaat hiervan heeft hij zich een plan van uitvoering gevormd — „*zijn besluit genomen*” — waaruit het volgende bevel voortvloeit.

GEHEIM.

C-I-R.J.
Nr. 6.

Ex. Nr.
cp. 2 Juni 19 .
22.00

VOORHOEDEBEVEL.

1. Vijand.

Vijandelijke lichte troepen hebben op verschillende plaatsen den Oostoever van de Zuid Willemsvaart bereikt.

2. Eigen toestand.

Helmond is door eigen troepen bezet, overigens bevinden zich nog slechts zwakke Blauwe troepen afdeelingen op den westoever van de Zuid W. vaart.

Blauwe Lt. troepen doorschrijden morgen bij het aanbreken van den dag de lijn der voorposten detn. en rukken voor het front van de eigen troepen op naar de Zuid Willemsvaart.

3. Eigen voornemens.

De Blauwe troepen rukken morgen vroeg op in O. richting, teneinde in nauw verband met Groene troepen de Roode strijdkrachten aan te grijpen en te verslaan.

I Div., rechts en links aangeleund, marcheert in twee marschgroepen (A en B).

De linker marschgroep (B) bestaande uit R.J.; II-2 R.A. en twee S. pioniers marcheert in het vak:

rechts begrensd door de lijn: pl. 39 Wilh. kanaal=Wintelre (niet inb.)=Zeelst (niet inb.)=Laareind (niet inb.)=pl. 8,5 spoorbaan Heeze/Geldrop=pl. 77 Zuid W. vaart.

links begrensd door de lijn: pl. 45 Wilh. kanaal=pl. 33 kunstweg Aalst/Stratum=pl. 6,6 spoorbaan Heeze/Geldrop=pl. 79 Zuid W. vaart.

4. Achtereenvolgens door de voorhoede te bereiken lijnen

a. De Dommel.

b. De Westrand van de Grootte Heide.

c. De Kleine Dommel.

Het weder voorwaartsgaan uit deze lijnen geschiedt steeds op nader bevel.

5. Groepeerings van de voorhoede.

a. *afzonderlijk verkenningsorgaan*: reg. patr.-R.J. verplaatst zich sprongsgewijze achtereenvolgens naar

1 de kunstweg Zeelst/Strijp.

2 Westrand Grootte Heide.

3 De Kleine Dommel.

4 Zuid Willemsvaart.

b. *Voorste echelon*: 1-I-R.J. Versterkt met één S. zw. mitr. één S. 4,7 pag. twee beladen boerenkarren twee S. pioniers.

As van beweging: Zwanenburg=Zeelstshedijk=Gestel=Hout=Berk-eindje.

Taak: Beveiligen tegen lichte troepen, vecht- en pantserwagen.

Zwakke vijandelijke weerstanden snel breken. Verbeteren van overgangen zie punt 8.

c. *Voorhoede reserve*: Commandant: Kapitein P.

troepen : 2-I-R.J.

3-I-R.J.

M.C.-I-R.J. (min één S.).

As van beweging: Zwanenburg=Zeelstsche dijk=Gestel=Hout=Berk-eindje.

Verplaatsing te regelen door C.-voorh. reserve op een afstand van ongeveer 1000 m achter het voorste-echelon.

6. Aanvangslijn met tijdstippen waarop te overschrijden

De lijn van de voorposten detachementen te overschrijden door:

het afzonderlijk verkenningsorgaan te 5.30

het voorste echelon te 5.45

het hoofd van de voorhoede reserve te 6.00

7. Artillerie

II-2 R.A. is aangewezen om de voorhoede rechtstreeks te steunen. Zoodra het voorste echelon de kunstw. Zeelst/Strijp overschrijdt moet de art. de voorhoede doorlopend kunnen steunen, de art. zal zich daartoe van deze lijn af met batterij echelons verplaatsen.

8. Verbeteren van Overgangen

C-voorste echelon doet door de pioniers de overgangen over De Gender, De Dommel, De Tongelreep en Klein Dommel voor zooveel zulks noodig is verbeteren c.q. versterken, en over de Tongelreep en de Kleine Dommel twee overgangen maken op plaatsen nog nader door mij te bepalen.

Over genoemde wateren moet één overgang geschikt zijn voor de batterijen 7 veld, bij de overige overgangen kan volstaan worden ze geschikt te maken voor infanterie met kleine karren.

9. Treinen.

G.T. marcheert achter de voorhoede reserve. Overige onderdeelen van de K.T. marcheeren met de Hoofdmacht volgens bevelen te geven door den Kap. adjudant, daartoe deze treinen vereenigd onder bevel van den Verpl. Officier om 6.00 opgesteld te Boterwijk in marschcolonne met het hoofd bij vijfspiong landwegen west van de K van Klooster; front Oost.

10. Maatregelen tegen gevaar uit de lucht.

De voor den afweer aangewezen mitrailleurs van den troep zooveel mogelijk doen marcheeren ter zijde van den troep en op eenigen afstand er van aan het hoofd en aan den staart.

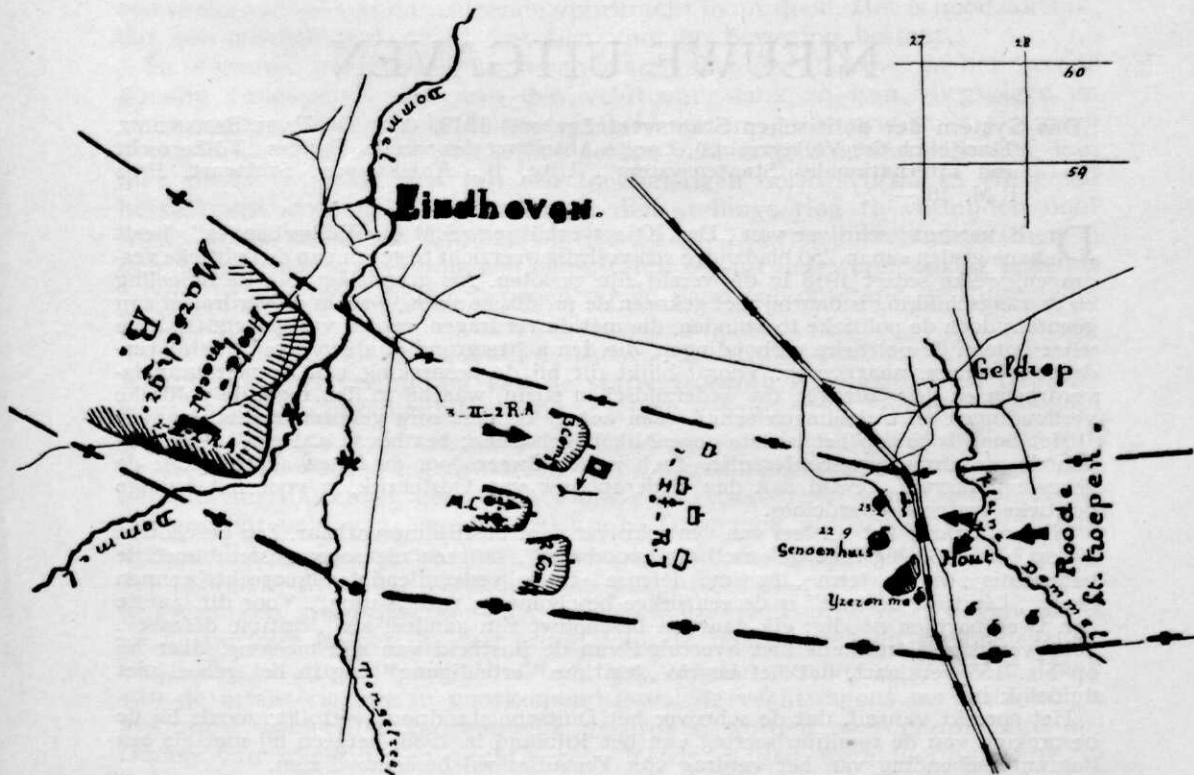
11. Ik marcheer tusschen de voorhoede reserve en het voorste echelon.

De Majoor
Voorhoede Commandant.

Aan			
C-1-I-R.J.	ex. nr. 4	}	ter uitvoering.
C-2-I-R.J.	" " 5		
C-3-I-R.J.	" " 6		
C-M.C.-I-R.J.	" " 7		
C-R.J.	" " 8	}	ter inlichting.
C-II-2 R.C.	" " 9		

VERLOOP DER GEBEURTENISSEN OP DEN 3en JUNI.

In den vroegen morgen van 3 Juni zijn de Roode Lt. troepen bij de Zuid W. vaart Zuid van Helmond tot den aanval overgegaan. De eerste pogingen om het kanaal te overschrijden mislukten, doch later in den ochtend slaagden zij er in met behulp van drijfsakken en andere lichte overzet middelen den westoever van het kanaal te bereiken. De ter plaatse aanwezige Blauwe territoriale troepen boden krachtig tegenstand doch werden gedwongen langzaam te wijken.

Schaal 1 : 75.000

Bij het aanbreken van den dag waren Blauwe Lt. troepen van uit het legeringsgebied opgerukt naar de Zuid W. vaart. Deelen van I Verk. A. met I E.W. naderden te 7.30 Zomeren en Lierop, al waar zij vast stelden, dat de

vijand reeds in Zomeren en Lierop was doorgedrongen en de uitgestreden gedesorganiseerde Blauwe territoriale troepen in aftocht waren richting Heeze en richting Mierloo.

De opmarsch der marschgroepen van de I Div. verloopt aanvankelijk geheel naar wensch. Te 9.30 hebben de hoofdmachten de Dommel bereikt en is de opstelling van Marschgroep B als aangegeven op bijgaande schets.

Een ordonnans van C-I.E.W. op weg naar den D.C. geeft den voorh. C. inzage van onderstaand bericht:

Vijandelijke wielrijders hebben den overgang over de Kleine Dommel geforceerd en dringen door tot in het gehucht Hout.

1 E.W. bevindt zich te 9.30 gedeeltelijk tegen over het gehucht Hout en is gedeeltelijk teruggaande naar Genoenhuis".

Gevraagd:

De handelingen van de voorhoede, nadat de voorhoede C. te 9.50 bevel ontvangt over de geheele breedte van het vak op te rukken naar De Kleine Dommel.

— Zie het Octobernummer van de *Mil. Spectator* —

NIEUWE UITGAVEN

„Das System der politischen Staatsverträge seit 1918, door Dr. PAUL BARANDON. (Handbuch des Völkerrechts). Zweite Abteilung des vierten Bandes „Völkerrecht und internationales Staatensystem“. Uitg. W. Kohlhammer, Stuttgart. Prijs R.M. 16.—

Dr. BARANDON, schrijver van „Das Kriegsverhütungsrecht des Völkerbundes“, heeft kans gezien om in 250 bladzijden een volledig overzicht te geven van de politieke verdragen, welke sedert 1918 in de wereld zijn gesloten. Als grondslag voor de indeeling en de rangschikking is daarbij niet gekozen de juridische vorm, waarin de verdragen zijn gegoten; doch de politieke toestanden, die met de verdragen werden vastgelegd. Op deze wijze komen de politieke verhoudingen, die den achtergrond van een groot aantal verdragen vormen, naar voren. Vooral blijkt dit bij de bespreking van de niet-aanvalsverdragen en de verdragen tot wederzijdschen steun, waarbij in den regel de politieke verhoudingen en bedoelingen schuil gaan achter de met zorg gekozen rechtsformules.

Het boek is tot op het laatste oogenblik bijgehouden; het bevat o.a. een bespreking van de niet-inmengingsconferentie. Toch is het alweer door de feiten achterhaald: de geheele paragraaf gewijd aan den wederopbouw van Oostenrijk, is voor het huidige politieke systeem waardeloos.

Hier en daar is het oordeel van den schrijver voor bestrijding vatbaar. Zoo beschouwt hij op blz. 146 „légitime défense“ als „noodweer“, hetgeen niet overeenstemt met de beteekenis, die de term „légitime défense“ in de verschillende volkenrechtsbronnen heeft. „Légitime défense“ is de eenzijdige beschouwing van „oorlog“. Voor dit laatste zijn twee partijen noodig; elk daarvan beschouwt zijn aandeel als „légitime défense“. Schrijver is zelf trouwens niet overtuigd van de juistheid van zijn meening, daar hij op blz. 155 verklaart, dat het begrip „legitime Verdediging“ nog in het geheel niet duidelijk is.

Het spreekt vanzelf, dat de schrijver het Deutsche standpunt vertolkt; zooals bij de bespreking van de remilitarisering van het Rijnland in 1936, hetgeen hij niet als een flagrante schending van het verdrag van Versailles wil beschouwd zien.

Het anti-kominternverdrag tusschen Duitschland en Italië en dat tusschen Duitschland en Japan is wel zeer theoretisch en juridisch beschouwd. De politieke achtergrond omvat hier meer dan de bestrijding van het communistische gevaar.

Maar ook al is men het niet in alle opzichten met het boek eens, het geeft voor ieder een zeer duidelijk overzicht van de in begin 1937 bestaande politieke verdragen, terwijl het bij elk onderwerp aanwijzingen geeft voor uitgebreide studie door vermelding van litteratuur en bronnen.

VUUR OF BEWEGING?

TECHNISCHE VRAAGPUNTEN BETREFFENDE DEN VECHT- WAGEN EN ZIJN BEWAPENING

DOOR Dr. O. B. SERVER, ZÜRICH.

Naar bekend is, werd van de beide elementen „vuur” en „beweging” het eerste vóór 1914 in zulk een mate ontwikkeld, en werd het vuur der infanterie op zoodanige wijze gebruikt, dat de spreekwoordelijk geworden „verstarring der fronten” optrad, d.w.z. dat de beweging werd verlamd. Het is geen toeval, dat de doorbraak in het Westen met een toen nieuw strijdmiddel werd bereikt, n.l. met den vechtwagen. Snelheid alleen is niet voldoende; een snelle aanval met onvoldoende vuurkracht loopt dood. Het is noodzakelijk, dat een geschikt evenwicht tusschen vuur en beweging bestaat.

In *Abessinië* gelukten de verrassende aanvallen der Italianen in het tweede gunstig verloopende deel van den veldtocht, dank zij hun vliegtuigen en vechtwagens, die verre in de meerderheid waren, en hoewel in 't algemeen gevolgtrekkingen hieruit niet zullen gelden voor andere omstandigheden, kan men hierin de kiem zien van een toekomstigen oorlogsvorm. In elk geval bestaat een streven in de toekomst den stellingoorlog te vermijden door snelle aanvallen uit de lucht en op den grond. Daartegenover neemt men in den *Spaanschen burgeroorlog* nog gedeeltelijk het uit den wereldoorlog bekende overwicht der verdedigingswapenen en de daardoor ontstane vertraging der beslissing waar.

Het is begrijpelijk, dat zowel de theoreticus als de practicus, wier gemeenschappelijk doel vermindering van de starre frontlijn is, vliegtuig en pantserwagen voor een gezamenlijken aanval willen gebruiken ¹⁾. Terwijl de snelheid der vechtwagens in den wereldoorlog eenigszins overeenkwamen met die van de infanterie, worden tegenwoordig door verkenningspantserwagens snelheden bereikt van 100 km/h, door vechtwagens op straatwegen van 80 km/h en op het gevechtveld van ongeveer 30 km/h. Daar men verdere verhooging van deze snelheden kan verwachten tengevolge van de voortgaande ontwikkeling der techniek, wordt de verleiding om vliegtuigen en pantserwagens tesamen te gebruiken steeds sterker. De snelle, lichtgepantserde vechtwagen blijkt de natuurlijke helper op den grond van de bomwerper- en jachtvliegtuigescadrilles. Natuurlijk blijft het bezetten van het veroverde gebied de taak van de infanterie, die in voorkomend geval de vechtwagens per auto volgt. Hieronder zal echter voornamelijk gesproken worden over gezamenlijk optreden van vliegtuig en vechtwagen. Reeds in den wereldoorlog werd op 8 Augustus 1918 een vechtwagenaanval door vliegtuigen gesteund.

Met recht beschouwt GUDERIAN („*Die Panzertruppen*”, Berlin 1937, E. S. MITTLER u. SALM) de valschermtroep als een schakel tusschen de luchtstrijd-

¹⁾ Zie b.v. EIMANSBERGER: „*Panzertaktik*”, *Militär Wochenblatt* No. 27, 1937.

krachten en de vechtwagenafdeelingen. De neergedaalde valscherminfanterie kan belangrijke punten in het vijandelijk gebied bij verrassing bezetten en daardoor den opmarsch der vechtwagens ondersteunen.

Welk type vechtwagen is voor een verrassenden aanval en een gezamenlijk optreden met vliegtuigen het best geschikt?

Niet de mortier van 42 cm, maar de in massa optredende mitrailleur heeft zijn stempel op den wereldoorlog gedrukt. De „totale” toekomstige oorlog kan niet worden gewonnen door enkele pronkstukken der werktuigbouwkunde, maar wel door het weloverwogen doen optreden van degelijke wapenen en ander materieel, die zoo noodig volgens de methoden der moderne massa-productie snel en in groote hoeveelheid kunnen worden vervaardigd. Bij talrijke voorwerpen die men dagelijks gebruikt kan men waarnemen, hoe zij zich in den loop der tijden ontwikkeld hebben: van grooten tot kleinen omvang, van aanzienlijk tot gering gewicht. Uit de dikke „Neurenberger eieren” kwamen de lichte zakuurwerken en de uiterst fijne armbandhorloges voort; uit de lompe ouderwetsche fotografietoestellen ontwikkelde zich de hedendaagsche praktische handcamera, die de eersten wat lichtsterkte en beeldscherpte aangaat verre overtreft. Ook de kleine automobiel ontstond eerst naderhand. Het doel van elke handige constructeur is een zoo groot mogelijk vermogen te bereiken met zoo weinig mogelijk materiaal en een zoo gering mogelijk arbeid. Deze maximum-minimumwet geldt in het bijzonder voor alle voorwerpen, die snel en gemakkelijk moeten kunnen worden verplaatst. Zij moet derhalve in het bijzonder gelden voor vechtwagens.

Hieronder is een poging gedaan, een objectieven maatstaf voor de geschiktheid der vechtwagens voor het bovengenoemde doeleinde te vinden, en daarna een reeks bekende producten daaraan te toetsen en te vergelijken.

De volgende eischen worden gesteld:

- 1°. zoo groot mogelijke gemiddelde snelheid (V_m) op straatwegen en in het terrein;
- 2°. zoo groot mogelijke pantserdikte (D);
- 3°. zoo groot mogelijk stijgvormogen (S);
- 4°. zoo groot mogelijk overschrijdungsvermogen (O);
- 5°. zoo gering mogelijk gewicht (G).

Terwijl de eischen 1 t/m 4 voor zichzelf spreken, moet ten aanzien van punt 5 worden opgemerkt, dat een groot gewicht slechts in bijzondere gevallen gewenscht is, waar hindernissen moeten worden vernield; in het algemeen echter moet de vechtwagen als een beweeglijke beschermde drager van vuurwapenen worden beschouwd, wiens hoofdwerkzaamheid in het element „vuur” ligt. Indien niettegenstaande dat bij de bovengenoemde 5 eischen de vuurkracht niet is opgenoemd, geschiedde dit opzettelijk, om het onderzoek niet te ingewikkeld te maken en het vooreerst te beperken tot de eigenschappen van den vechtwagen zelf. Het bewapeningsvraagstuk wordt daarna behandeld. Dezelfde vechtwagen toch kan geheel verschillend bewapend worden; de bewapening is een veranderlijke, terwijl de grootste snelheid, de pantserdikte enz. voor een bepaalde vechtwagen vaststaande gegevens zijn.

De geschiktheid (E) van een vechtwagen voor snelle aanvallen en voor samenwerking met vliegtuigen, kan, afgezien van de bewapening, b.v. door de volgende formule uitgedrukt worden:

$$E = \frac{V_m \cdot D \cdot S \cdot O}{G}$$

Deze geschiktheid (E) wordt dus groot, wanneer het gedurig product van de gemiddelde snelheid V_m , de pantserdikte D , het stijgvormogen S en het overschrijdingsvermogen O groot is ten opzichte van het gewicht G .

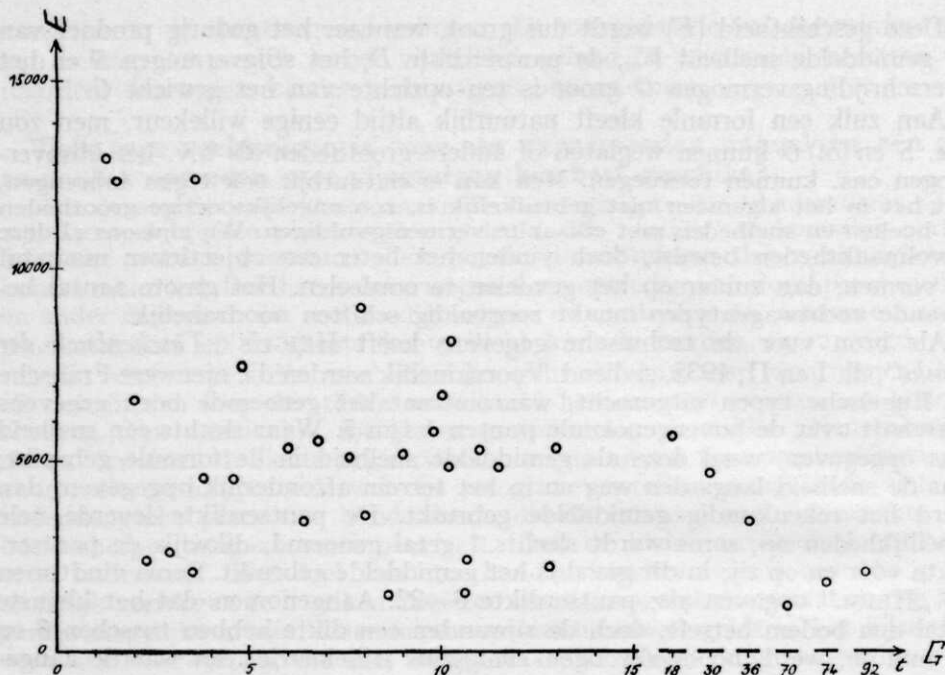
Aan zulk een formule kleeft natuurlijk altijd eenige willekeur, men zou b.v. S en (of) O kunnen weglaten of andere grootheden als b.v. het klimvermogen enz. kunnen toevoegen. Men kan er natuurlijk ook tegen inbrengen, dat het in het algemeen niet gebruikelijk is, zoo ongelijksoortige grootheden als hoeken en snelheden met elkaar te vermenigvuldigen. Wij zijn ons al deze onvolmaaktheden bewust, doch vinden het beter een objectieven maatstaf te vormen, dan zuiver op het gevoelen te oordeelen. Het groote aantal bestaande vechtwagentypen maakt zorgvuldig schiften noodzakelijk.

Als bron voor de technische gegevens heeft HEIGL's „*Taschenbuch der Tanks*”, dl. I en II, 1935, gediend. Voornamelijk werden die nieuwere Fransche en Engelsche typen uitgezocht, waaromtrent het genoemde boek gegevens verschaft over de bovengenoemde punten 1 t/m 5. Waar slechts één snelheid was opgegeven, werd deze als gemiddelde snelheid in de formule gebruikt; was de snelheid langs den weg en in het terrein afzonderlijk opgegeven, dan werd het rekenkundig gemiddelde gebruikt. De pantserdikte leverde vele moeilijkheden op; soms wordt slechts 1 getal genoemd, dikwijls de pantserdikte vóór en op zij; in dit geval is het gemiddelde gebruikt. Soms vindt men bij „HEIGL” opgaven als: pantserdikte 6—22. Aangenomen dat het kleinste getal den bodem betreft, doch de zijwanden een dikte hebben tusschen 6 en 22 mm in, werd, noodgedwongen eenigszins willekeurig, een waarde aangenomen, die niet het rekenkundig gemiddelde aangeeft, maar wat dichter bij de grootste waarde ligt. De invloed op de einduitkomst is gering. De gegevens zijn verwerkt in de tabel.

Teneinde de waarden voor de geschiktheid E uit de laatste kolom beter te kunnen overzien, zijn zij in afb. I uitgezet naar het gewicht. Een beschouwing leert, dat zware vechtwagens geen hooge waarden voor E bereiken, wat natuurlijk niets bewijst tegen hun beteekenis voor het uitvoeren van bijzondere opdrachten. Hooge waarden voor E komen voor bij de lichte en middelbare vechtwagens van 1 tot ongeveer 13 ton. De hoogste waarden worden bereikt door de *tweepersoons vechtwagens Carden-Lloyd Mk V* (1926) met 1 mitrailleur en *Mk VI* (1929), die met een mitrailleur, een zware mitrailleur van 12.7 mm of een 4.7 cm kanon bewapend is. Ook de lichte Engelsche vechtwagens *Mk II* en *II a* (1932), met een mitrailleur of een zware mitrailleur van 12.7 mm vertoonen een hooge waarde voor E . Bovendien bereiken de *Landsverk vechtwagens* hooge waarden. Daarmede is niet gezegd, dat de vechtwagens, die minder hooge getallen bereiken, zonder waarde zijn; zij kunnen gevechtswaarde bezitten, die hier niet tot uitdrukking komt. Stelt men zich echter op het standpunt, dat de punten 1 t/m 5 voor het bovengenoemde doel, de snelle, verrassende aanval in samenwerking met vliegtuigen, de belangrijkste eischen aangeven, dan geeft afb. I duidelijk antwoord op de vraag, in welke gewichtsklasse men de beste typen moet zoeken. De snelle, gemakkelijk bestuurbare lichte vechtwagens kunnen de vliegtuigen het beste bijhouden en zijn het best geschikt voor verrassende aanvallen. Zij kunnen ook wegens de geringere kosten van aanbouw in overweldigend aantal worden gebruikt.

Welke wapenen zijn het meest geschikt voor den lichten vechtwagen?

De zelfde maximum-minimumwet, die den weg heeft gewezen voor het

Afb. 1

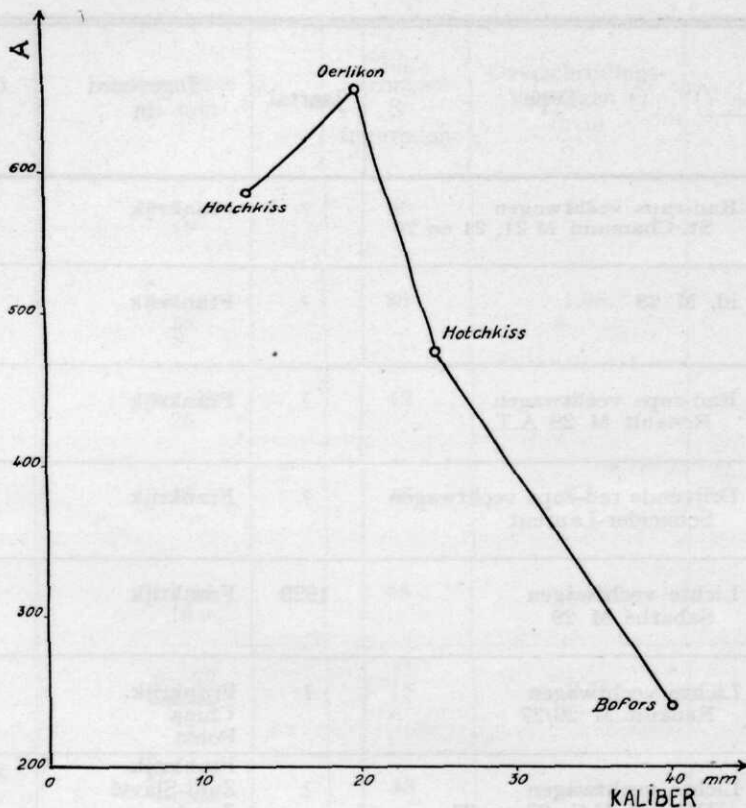
kiezen van een vechtwagen, moet ook voor het onderzoek der wapenen dienen. Lichte vechtwagens kunnen slechts worden bewapend met mitrailleurs, lichte mijnwerpers, en geschut van klein kaliber. Ook hier wordt het overzicht door een wiskundige uitdrukking vergemakkelijkt. Het best geschikt is het vuurwapen, dat, in verhouding tot zijn gewicht, per tijdseenheid, b.v. per minuut, het grootste totale gewicht aan munitie op het doel verschieft, d.w.z. waarvoor A in de hier volgende formule het grootst is:

$$A = \frac{pZ}{G}$$

Hierin is p het projectielgewicht, Z het aantal schoten per minuut en G het gewicht van het wapen.

In de volgende tabel zijn de waarden aangegeven voor vier bekende wapenen.

Wapen	Kaliber in mm	Aantal schoten per minuut Z	Projectiel- gewicht p in g	Gewicht van het wapen G in kg	$A =$ $\frac{pZ}{G}$
Zware mitr. Hotchkiss..	13	450	52	40	585
Aut. kanon Oerlikon ...	20	300	130	60	650
Aut. kanon Hotchkiss..	25	180	330	125	475
Aut. kanon Bofors	40	100	955	400	239

Afb. 2

De waarden uit de laatste kolom zijn in afb. 2 uitgezet naar het kaliber. Het blijkt dat *het automatische kanon van 20 mm Oerlikon* in verhouding tot zijn gewicht de grootste hoeveelheid munitie per minuut op het doel verschieft; bovendien verschieft het in tegenstelling met den zwaren mitrailleur brisantgranaten.

Evenmin als er een vechtwagen bestaat die voor alle doeleinden geschikt is, evenmin bestaat er een universeel kanon. Het doel van dit onderzoek was, na te gaan, welke vechtwagentypen en welke wapenen in het bijzonder geschikt zijn voor verrassende aanvallen in massa in samenwerking met vliegtuigen. De afbeeldingen 1 en 2 geven aan, welk materieel het best voldoet aan de gestelde eischen.

HEIGL deel blz.	Type	Jaartal	Ingevoerd in	Gewicht G in t	Snelheid weg op raden V km/h
I 270	Rad-rups vechtwagen St. Chamaud M 21, 24 en 26	?	Frankrijk	3.5	28
I 271	id. M 28	?	Frankrijk	8.6	20
I 276	Rad-rups vechtwagen Renault M 29 A.T.	?	Frankrijk	9.8	35
I 278	Drijvende rad-rups vechtwagen Schneider-Laurent	?	Frankrijk	10	45
I 280	Lichte vechtwagen Sabathé M 29	1929	Frankrijk	2.3	—
I 295	Lichte vechtwagen Renault M 26/27	?	Frankrijk China Polen	6.4	—
I 299	Lichte vechtwagen Renault U.C. 27 en 31	?	Frankrijk Zuid-Slavië Zweden Japan	7.9	—
I 303	Lichte vechtwagen Renault V.O.	?	Frankrijk	9	—
I 308	Lichte vechtwagen Renault U.E.	?	Frankrijk	2.9	—
I 309	Lichte vechtwagen Renault A.M.R.	?	Rusland Frankrijk	6	37
I 319	Middelbare vechtwagen Renault M 22/23	?	Frankrijk	13	—
I 324	Zware vechtwagen 2 C	1925	Frankrijk Polen	70	—
I 325	id. 3 C.	1928	Frankrijk	74	—
I 328	Zware vechtwagen D	modern	Frankrijk	92	—

Snelheid terrein op rups v km/h	$\frac{V + v}{2}$ km/h	Pantserdikte D in mm	Stijg- vermogen S in graden	Overschrijdings- vermogen O in m	$E = \frac{(V + v) \cdot D \cdot S \cdot O}{G}$
6	17	tot 11 10	30	1.4	2040
6	13	tot 20 15	38	1.68	1450
16	25.5	tot 30 25	42	2.1	5750
30	37.5	15	48	2.5	6750
—	8	tot 11 10	45	1.50	2340
—	16	$\frac{6-22}{14}$	45	2.15	3390
—	$\frac{20-35}{27.5}$	$\frac{20-30}{25}$	45	2.3	9007
—	30	16	46	2.1	5150
—	30	$\frac{4-7}{5.5}$	38	1.2	2590
30	33.5	14	40	1.7	5310
—	20	30	37	3.1	5300
—	$\frac{12-15}{13.5}$	voor 30 toren 50 boven en onder } 30	45	$\frac{4-5}{4.5}$	1170
—	13	voor 50 toren en opzij 35 } 42.5 rest 30	45	5.3	1780
—	$\frac{15-18}{16.5}$	voor 50 toren en opzij 35 } 42.5 rest 30	45	6.0	2050

HEIGL deel blz.	Type	Jaartal	Ingevoerd in	Gewicht G in t	Snelheid weg op raden V km/h
I 129	Carden-Lloyd verkennings- vechtwagen	1932	Engeland Portugal Denemarken Finland	2	—
I 135	Lichte vechtswagen Vickers-Carden-Lloyd	1933	Litauen Finland	3.8	—
I 142	Lichte vechtswagen Mk I A	1931/32	Britsch-Indië	4.75	—
I 143	id. Mk II en II A	1932	Engeland Egypte Arabië Britsch-Indië	3.6	—
I 153	Zes tons vechtswagen Vickers-Armstrongs type B	1931	Engeland Bolivia Rusland Siam	8 (met bewapening)	—
I 164	Middelbare vechtswagen Vickers Mk I en I A	1922/23	Engeland Egypte Britsch-Indië	10.65	—
I 165	id. Mk II en II A	1927/29	Engeland Australië Egypte Britsch-Indië Rusland	12.2—13.4 12.8	—
I 173	Middelbare vechtswagen „lichte" Vickers MC	1926/27	Japan Ierland	10.6	—
I 177	Zestien tons middelbare vecht- wagen Vickers-Armstrongs	1929	Engeland	18 (volledig uitgerust)	—
I 197	Zware vechtswagen Vickers- Independent Mk I en II	1925/26	Engeland	30(?)	—
I 85	Lichte pantserwagen Rolls-Royce M 24	1924	Engeland Egypte Palestina	4.9	76
I 92	Lichte pantserwagen Vickers-Crossley M 28 en 30	?	Engeland	4.2	64
I 98	Zware pantserwagen Vickers-Crossley 1929	1929	Engeland Britsch-Indië	7.5	80
108	Lichte rad-rups vechtswagen Vickers-Convertible	1929	Engeland	7.6	72

Snelheid terrein op rups v km/h	$\frac{V + v}{2}$ km/h	Pantserdikte D in mm	Stijg- vermogen S in graden	Overschrijdings- vermogen O in m	$E = \frac{(V + v) \cdot D \cdot S \cdot O}{G}$
—	48	voor 11 ongeveer 10	25	1.1	6600
—	48	voor en toren 9 ongeveer 8	30	1.5	4450
—	48	tot 12.7 11	45	1.5	7500
—	56	$\frac{8-13}{12}$	45	1.5	12600
—	35	$\frac{5-13}{10}$	45	1.8	3540
—	26	$\frac{8-15}{12}$	45	1.8	2380
—	26	$\frac{9-15}{12}$	45	2.0	2190
—	$\frac{24-30}{27}$	6.5	45	2.0	1490
—	50	$\frac{9.5-25.4}{20}$	$\frac{40-45}{42.5}$	$\frac{2.07-2.75}{2.4}$	5660
—	32	$\frac{20-25}{24}$	40	4.6	4710
onbruik- baar in terrein	?	verticale wanden 8 } rest 6 7	—	—	—
beperkt bruikbaar in terrein	?	7	—	—	—
id.	?	verticale wanden 6 } rest 3-5 5	—	—	—
24	48	$\frac{8-12}{11}$	35	2.1	5106

HEIGL deel blz.	Type	Jaartal	Ingevoerd in	Gewicht G in t	Snelheid weg op raden V km/h
I 117	Carden-Lloyd Mk V	1926	Engeland	$\frac{1.13-1.35}{1.24}$	50
I 120	Carden-Lloyd Mk VI	1929	Engeland Japan Italië Polen Roemenië Rusland Tsjecho-Slovakije	$\frac{1.4-1.7}{1.55}$	—
II 512	Snelle vechtwagen Christie	?	Rusland	10.2	110
II 518	Zware vechtwagen M II	?	Rusland	36	—
II 539	Rad-rups vechtwagen Landsverk 30	1931	Zweden	11.5	75
II 546	Lichte vechtwagen Landsverk 100	1934	(in den handel)	ongeveer 4.6	—
II 548	Lichte vechtwagen Landsverk 60	1934	(in den handel)	6.8	—
II 551	Middelbare vechtwagen Landsverk 10	1931	Zweden	11	—

NIEUWE UITGAVEN

„Het springen over hindernissen” door den eerste luitenant der Artillerie J. A. DE BRUINE. Tweede Druk. Uitgave door *J. Noordduyn en Zoon N.V.*, Gorinchem. Prijs ing. f 0.60, gec. f 0.90.

Dat dit boekje een tweede druk mocht beleven is zeker een groote voldoening voor den schrijver, maar tevens een bewijs dat de qualiteit en de quantiteit van de beoefenaars van deze tak van de ruitersport voortdurend toeneemt. Bij de eerste druk van dit boekje verscheen reeds een recensie in dit tijdschrift. Nogmaals bevelen wij de bestudeering er van warm aan. De prachtige foto's maken dit niet moeilijk. Voor al die bereden officieren, die niet het voorrecht hadden een cursus aan de Rijschool te vormen of zich onder deskundige leiding verder te bekwamen in het springen is dit werkje de handleiding bij uitnemendheid.

P.

Snelheid terrein op rups v km/h	$\frac{V + v}{2}$ km/h	Pantserdikte D in mm	Stijg- vermogen S in graden	Overschrijdings- vermogen O in m	$E = \frac{(V + v) \cdot D \cdot S \cdot O}{G}$
35	42.5	$\frac{6-9}{8}$	40	1.2	13160
—	45	voor 9 } op zij 6 } 8	45	1.2	12555
62	82	$\frac{6.35-16}{12}$	40	2.1	8103
—	30	tot 25 22	40	4.6	3373
35	55	14	40	1.8	4823
—	55	9	35	1.2	4520
—	48	13	40	1.5	5506
—	35	$\frac{20-24}{23}$	40	1.8	5267

Jong Nederland en de Militaire Luchtvaart, door H. STARING en S. MANTE. Uitg. N. Samsom, Alphen aan den Rijn. Prijs f 0,60.

De daadwerkelijke belangstelling van het Nederlandsche volk, in het bijzonder van de jeugd, in de luchtvaart, is den laatsten tijd sterk groeiende, terwijl daarnaast het besef van de noodzakelijkheid tot het onderhouden van een goede weermacht sterk op den voorgrond is getreden.

Nu de militaire luchtvaart belangrijk zal worden uitgebreid, is het een gelukkige gedachte van de samenstellers geweest een boekje het licht te doen zien, waarin alle inlichtingen over dienstneming en opleiding bij die luchtvaart worden verstrekt.

Op zeer overzichtelijke wijze wordt de opleiding tot vlieger en die tot waarnemer, met alles wat daarmee samenhangt, behandeld, terwijl verschillende foto's uit de militaire luchtvaart zijn opgenomen.

Moge het werkje een ruime verspreiding verkrijgen, om daardoor zoo goed mogelijk aan het gestelde doel te kunnen beantwoorden.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

Dr. G. J. DE GROOT,
Res.-Kolonel.

PH. R. F. C. DE BRUIJN,
Luit.-Kolonel Staf 2de Divisie.

H. VOORWALT,
Luit.-Kolonel, Comm. 7 R.I.

J. DE VRIES,
Luit.-Kolonel, Comm. 20 R.I.

J. J. RUTGERS,
Luit.-Kolonel,
Comm. Groep IJssel-Noord.

W. A. DE BRUIJN,
Luit.-Kolonel,
Comm. Groep IJssel-Zuid.

J. W. OOSTERVEEN
Luit.-Kolonel,
Comm. 14 R.I.

UIT DE VAKPERS

LUCHTWAARNEMING TEN BEHOEVE VAN DE ARTILLERIE.

Uit een beschouwing van den generaal DUMAS omtrent de behoeften van de artillerie ten aanzien van de luchtwaarneming zij het volgende vermeld.

Na op het groote belang van samenwerking in het algemeen te hebben gewezen, bepleit S. de wenschelijkheid om, in vreedstijd zoowel als in oorlogstijd, organiek aan elk artillerieregiment enkele vliegtuigen, bestemd om daarmee samen te werken, toe te bedeele; een oplossing, welke overigens reeds in 1911 door een commissie, aan welke de bestudeering van dit vraagstuk was opgedragen, werd voorgestaan.

Volgens S. zal slechts op deze wijze een „Revue d'Artillerie”, Juni 1938.

goede samenwerking tusschen artillerie en vliegtuig mogelijk zijn, aangezien volgens hem de moeilijkheden van de opdrachten, en het groote aantal eenheden, hetwelk in eenzelfde zone vuurt, tengevolge zullen hebben, dat alleen artillerie-officieren, en wel artillerie-officieren van het betrokken artillerieonderdeel, de waarneming naar behooren zullen kunnen uitvoeren.

De bescherming van de artilleriesvliegtuigen zal hebben te geschieden door vliegtuigformatie's, organiek ingedeeld bij de groote eenheden, eventueel versterkt met formatie's van het luchtleger.

D.

TANKS IN SPANJE.

Generaal FULLER heeft het verzoek gekregen nog eens zijn denkbeelden omtrent het gebruik van tanks uiteen te zetten; nu getoetst aan de laatste oorlogservaringen in China en Spanje. Hij geeft aan dit verzoek eenigszins gevolg door iets over zijn in Spanje verkregen inlichtingen te vertellen; over China laat hij zich niet uit, omdat zijn kennis omtrent de gebeurtenissen aldaar slechts berust op de kranten. Als oud-militair en oud-journalist weet hij te goed, welke waarde de persberichten kunnen hebben.

Hij grondt zijn beschouwingen dan ook hoofdzakelijk op de ervaringen in Abessynië, in Spanje en bij de manoeuvres o.a. in Engeland. Volgens zijn opvattingen is in geen dezer gevallen het gebruik van tanks geweest, zooals het wetenschappelijk moest zijn. Op zijn bekende wijze richt hij zich tegen het conservatisme van de militaire leiders, die z.i. niet tactisch denken en mede daardoor gekomen zijn tot de constructie van lichte tanks, welke wel goed-

koop, maar niet doelmatig zijn. Hij verwijt de militaire leiders geen vechtwagens voor een bepaald oorlogsterrein of voor een bepaalde tactische taak te hebben doen vervaardigen. Inplaats daarvan hebben zij zich laten leiden door begrippen als: „goedkoop”; „duur”; „licht”; „in-betweenness”; welke geen tactische grondslagen voor het gebruik aanduiden.

De ervaringen der Italianen in Abessynië en die aan beide zijden in Spanje opgedaan, wijzen alle op ongeschikte constructies; te weinig uitzicht en te zwak beschermd.

De verliezen in Spanje aan beide zijden tesamen werden in 1937 als volgt opgegeven:

147 vernield door artillerie of anti-vechtwagensgeschut,

26 verbrand door infanterie,

27 veroverd en weer hersteld.

Het artikel geeft een bemoedigend gevoel voor een leger, dat geen vechtwagens, maar wel verdedigingsmiddelen ertegen bezit.

Army Ordnance, July-August 1938.

S.

HET WATER EN DE VERDEDIGING VAN BELGIË.

De Kolonel B. E. M. baron VERHAEGEN geeft een historisch overzicht van de rol, welke het water door de eeuwen heen heeft gespeeld bij de verdediging van het Belgische grondgebied.

In verband met de omstandigheid, dat België door de afwezigheid van natuurlijke grenzen gemakkelijk is binnen te vallen, geeft schrijver aan, dat daar toch tegenover staat, dat in het land vele waterlopen (rivieren, beken, kanalen, enz.) aanwezig zijn, waarvan er meerdere evenwijdig loopen aan de belangrijkste grenzen.

In een tijd als deze, waarin bij de verdediging van het land rekening moet worden gehouden met overvallen van gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden, acht schrijver het van belang na te gaan, welke de militaire betekenis is geweest van de waterlopen, door de eeuwen heen.

De onderwaterzettingen aan den Yzer, gedurende den wereldoorlog 1914/18, worden uiteraard als de belangrijkste aangemerkt, terwijl voorts schrijver over deze inundatiën eenige bijzonderheden weergeeft.

Tot slot geeft schrijver eenige beschouwingen over de waarde van het water

Bulletin Belge, Mei 1938.

als middel tegen gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden.

Hoewel uit de oorlogen in Spanje en in 't Verre Oosten het groote belang van het luchtwapen blijkt, alsmede de verdediging daartegen vanaf den grond, zijn het toch de strijdkrachten op den grond, die terreinen kunnen veroveren en bezetten. Zonder twijfel zal bij de moderne verdediging ernstig rekening gehouden moeten worden met gemot.- en gemech. troepen. Waterlopen en zoo mogelijk inundatiën zijn wel te rangschikken onder de beste middelen om aan een aanval van dergelijke troepen een halt toe te roepen.

Hoewel het denkbeeld niet bepaald nieuw is, komt schrijver tot de conclusie, dat het, in geval van een overvalling, noodzakelijk is te allen tijde meester te zijn van de daar voor in aanmerking komende overgangsmiddelen over rivieren, kanalen, enz., terwijl schrijver het vanzelfsprekend toejuicht, dat van militaire zijde de noodige maatregelen worden getroffen, teneinde bij een eventueele overvalling de betekenis van het water als hindernis tot zijn recht te doen komen en dat aan de voorbereidingen ter verdediging daarvan wordt gewerkt.

T.

TYOLOGISCHE SELECTIE.

In onderstaand tijdschrift, behandelt Dr. H. J. H. VAN LIENDEN, Officier van Gezondheid 1e klasse K. N. I. L., de mogelijkheid om tot verbetering van de kwaliteit van het marinepersoneel te geraken door middel van de typologische selectie. („Typologie van HEIJMANS”).

Ten aanzien van de bemanningen van twee oorlogsschepen, werd aan hun officieren een groot aantal vragen voorgelegd, welke zij moesten beantwoorden.

Het op deze wijze verkregen materiaal werd verwerkt volgens de z.g.n. „correlatie-methode”, waardoor eene verdeling in complexe typen mogelijk werd.

Het „Phlegmatische Type” (actief, niet-emotioneel, secundair functionneerend) bleek het ideale type voor de Zeemacht te zijn. Met absolute zekerheid werd vastgesteld, dat de weermacht wordt verbeterd, door uitsluitend phlegmaten in dienst te nemen.

Is het aantal phlegmaten te klein, dan kunnen ook „gepassioneerden” (actief, emotioneel, secundair-functionneerend) en „sanguinici” (actief, niet-emotioneel en primair-functionneerend) worden aange-

„Marineblad, Juni 1938.”

nomen.

Door het stellen van een reeks van eenvoudige vragen kan de differentie in typen plaats vinden, alvorens het personeel in dienst te nemen.

De „phlegmaten” zijn zelfstandig. In handigheid spannen zij de kroon. In geldzaken zijn zij zuinig en het minst royaal. Zij zijn beleefd, doch niet complimenteus. Zij munten uit in netheid. Het meest van alle typen voeren zij hun werkzaamheden onder gevaarvolle omstandigheden normaal uit. Zij zijn het best geconcentreerd en het minst vatbaar voor opruiende invloeden.

Voor kader zijn zij verreweg het meest geschikt, hetgeen wederom een bevestiging is van de vroegere resultaten bij het onderzoek van soldaten voor het K. N. I. L. Zij zijn openhartig en worden zelden gestraft.

De phlegmaat doet wat van hem wordt gevraagd.

Door de opname van phlegmaten in de weermacht kan Nederland toonen — ook zonder oorlog — nog steeds over goede soldaten te beschikken.

f.